

O'zbekiston Respublikasi
Ichki ishlar vazirligi nashri

Vatanga va xalqqa sadoqat bilan xizmat qilish – oliy burchimiz!

Postda Ha nocty

2024-yil
5-dekabr
payshanba

№ 49 (4691)

Gazeta 1930-yil 12-maydan chiqib boshlagan / Web-site: www.postda.uz / E-mail: info@postda.uz

HAYOTIMNI KASBIMSIZ TASAVVUR ETOLMAYMAN

– deydi kapitan Guli Ochilova

2019-yildan beri ichki ishlar organlarida faoliyat ko'rsatib kelayotgan lavhamiz qahramoni ayni paytda Shofirkon tumani IIB xotin-qizlar masalalari bo'yicha katta inspektori lavozimida xizmat qilmoqda. U nafaqat xizmatda, balki jamoat ishlarida ham ancha faol. Ayollar o'rtasida o'tkazib kelinayotgan sport musobaqalarida, ko'rik-tanlovlarda faxrli o'rinlarni egallab keladi. Hozirgi kunda esa, an'anaviy ravishda o'tkazilayotgan «Yil ayoli» milliy tanlovining «Yilning eng vatanparvar ayoli» nominatsiyasida viloyat bosqichi g'olibasi.

(Davomi 19-betda.)

Tuman IIBda

QO'LLASHIB KO'TARGAN YUK YENGIL

Chinoz tumani nomining ke-
lib chiqishi X asrga borib
taqaladi. Geograf Maqdi-
siyning «Ahsan ut-taqosim
fi ma'rifat ul-aqolim» («Iqlimlarni o'r-
ganish uchun eng yaxshi qo'llanma»)
asarida Chinonchkat shahri deb yu-
ritilgan. Tadqiqotchilarning fikricha,
bu «Chinliklar shahri» degan ma'noni
anglatadi. O'sha davrda chin toponimi
Sharqiy Turkistonga nisbatan ishlatil-
ganini hisobga olsak, mazkur hududni
«Sharqiy turkistonliklar shahri» deb
atash mumkin.

Uzoq o'tmishga ega tumanda bugun
tinchlik-xotirjamlikni ta'minlash yo'lida
Ichki ishlar bo'limi xodimlari fidoyilik
bilan xizmat qilib kelishmoqda. Ular-
ning sa'y-harakatlari evaziga joriy yil
boshidan hozirga qadar bosqinchilik,
o'g'rilik va o'lim bilan bog'liq yo'l-trans-
port hodisalari soni keskin kamaygan
bo'lsa, talonchilik va transport vositala-
rini olib qochish jinoyatlari umuman so-
dir etilmadi. Bu, o'z navbatida, hududda
jinoyatdan xoli mahallalar sonining
oshishida muhim omil bo'lmoqda.

(Davomi 8-betda.)

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН КОНСТИТУЦИЯСИ — БАРҚАРОР ТАРАҚҚИЁТ КАФОЛАТИ

Пўлат БОБОЖОНОВ,
ички ишлар вазири, генерал-лейтенант

Ўзбекистонда жамият, давлатнинг эволюцион ривожланишидан келиб чиқилган бўлса, янги тахрирдаги Конституцияни қабул қилиш биз учун ҳаётий зарурат эди. Бинобарин, ушбу ҳужжат давлатимиз ва халқимизнинг кейинги қадамлари, тараққиёт истиқболларини белгилаб берди.

Кейинги йилларда эришилган муваффақиятлар, хусусан, инсон ҳуқуқлари, одил судлов, сўз ва виждон эркинлиги ҳамда ижтимоий-иқтисодий соҳалардаги ютуқлар янги тахрирдаги Конституциямизда муҳраб қўйилди. Бу эса уларнинг барчасидан нафақат ҳозирги, балки келажак авлодларимиз ҳам эркин фойдаланиши кафолатланди, дегандир.

Бош қонунимизда Ўзбекистон суверен, демократик, ҳуқуқий, ижтимоий ва дунёвий давлат экани қатъий белгилаб қўйилди. Шу ўринда «ижтимоий» тушунчасига алоҳида урғу беришни истардим. Бу инсонга эътибор ва ғамхўрлик дегани. Янги тахрирдаги Конституцияда давлатнинг ижтимоий соҳадаги мажбуриятлари билан боғлиқ нормалар 3 баробар кўпайтирилди. Ҳар кимнинг уй-жойли бўлиш, муносиб меҳнат қилиш, касб ва фаолият турини эркин танлаш, малакали тиббий хизматдан фойдаланиш каби ҳуқуқлари шулар жумласидандир.

Янгиланган Конституцияга кўра, ҳеч ким суднинг қарорисиз ва қонунга номувофиқ ҳолда уй-жойидан маҳрум этилиши мумкин эмас. Уй-жойидан маҳрум этилган мулкдорга уй-жойнинг қиймати ҳамда у кўрган зарарларнинг ўрни қонунда назарда тутилган ҳолларда ва тартибда олдиндан ҳамда тенг қийматда қопланиши таъминланади.

Республикаимизда инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш давлатнинг олий мақсадларидан бири. Янгиланган Конституцияда инсон ҳуқуқларига оид нормалар 3 баробардан ортиқча кўпайди. Инсон ҳуқуқ ва эркинликлари қонунларимиз, ҳар бир вазирлик ва идора фаолиятининг мазмунига айланиши борасида қатъий талаб қўйилди. Бу эса давлат органлари ва мансабдор шахслар ўз фаолиятини «инсон қадрини учун» таъминлаш асосида амалга оширишига замин бўлади. Давлат ва инсон ўртасидаги муноса-

батларни тартибга солувчи қонунчиликдаги ноаниқликлар, турли тушунмовчиликлар инсон фойдасига ҳал этилади. Мамлакатимизда инсон ҳуқуқ ва эркинликлари халқаро ҳуқуқнинг умумэтироф этилган нормаларига биноан ҳамда Конституцияга мувофиқ таъминланади. Давлат органлари томонидан инсонга нисбатан қўлланиладиган ҳуқуқий таъсир чоралари мутаносиблик принципига асосланиши ва қонунларда назарда тутилган мақсадларга эришиш учун етарли бўлиши керак. Қонунчиликда белгиланмаган мажбурият ҳеч кимнинг зиммасига ўз розилигисиз юклатилиши мумкин эмас. Бош қонунимизда акс этган ушбу нормалар оддий одамларнинг ҳаётини янада енгиллаштиради.

Бош қонунимиз юртимиз фуқароси Ўзбекистондан ташқарига мажбурий чиқариб юборилмаслигини ёки бошқа давлатларга берилмаслигини кафолатлайди. Бу ҳамюртларимизнинг доимий равишда давлат ҳимоясида эканига ишончини мустаҳкамлаб, ватанпарварлик туйғусини жўш урдиради. Шунингдек, хорижда яшаётган ватандошларимиз билан алоқаларимизни сақлаб қолиш ва ривожлантириш масалаларига ҳам давлат ғамхўрлик қилиши белгиланди. Ушбу норма чет элларда яшаётган, ишлаётган, таълим олаётган ватандошларимиз ўз юрти билан доимий алоқада бўлишига, тили, маданияти, урф-одатлари ва анъаналарини сақлаб, янада ривожлантиришга, тарихий ватан — Ўзбекистоннинг обрўсини янада оширишга ҳиссасини қўшишига хизмат қилади.

Ўзбекистонда ўлим жазосининг тақиқланиши Конституция даражасида мустаҳкамланди. Бу инсонни ҳаётдан ҳатто давлат ҳам маҳрум этишга ҳақли эмаслигини кафолатлайди.

Шахсни суднинг қарорисиз 48 соатдан ортиқ ушлаб туриш мумкин эмас. Ушбу қоида инсонларни ноқо-

нуний ҳибсга ёки асоссиз қамоққа олишга ва сақлашга йўл қўйилмаслиққа қаратилган. Шу тариқа одамларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини чеклаш билан боғлиқ барча ҳаракатларга фақат суд қарори асосида йўл қўйилиши мустаҳкамланди. Яъни одил судловни амалга оширишда «Хабас корпус» ва «Миранда қоида» институтлари янада кенгайтирилди, илк бор айбланувчи ва судланувчиларга ўзига қарши кўрсатма бермаслик, яъни «сукут сақлаш» ҳуқуқи берилди. Унда ҳар ким ўз ҳуқуқ ва эркинликларини қонунда тақиқланмаган барча усуллар билан ҳимоя қилишга ҳақлилиги белгиланди. Ушбу қонуннинг мазмун-моҳияти шундаки, фуқаролар бузилган ҳуқуқ ва эркинликларини ўзгалар ҳуқуқларини бузмаган ҳолда мустақил ҳимоя қилиш ҳуқуқига эга. Ягона шарт фуқаролар томонидан ўзини ҳимоя қилишда қўлланиладиган усуллар ёки чораларнинг қонунчилик ҳужжатларида тақиқланмаган бўлишидир.

Энди ҳар ким Ўзбекистон қонунчилигига ва халқаро шартномаларига мувофиқ, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилувчи халқаро органларга, агар давлатнинг ҳуқуқий ҳимояга доир барча мавжуд ички воситаларидан фойдаланиб бўлинган бўлса, мурожаат этишга ҳақли. Агар халқаро шартномада Ўзбекистон қонунда назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, Ўзбекистонда халқаро

шартнома қоидалари қўлланилиши мустаҳкамланди. Мазкур қоида фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳимояси нафақат миллий қонунчиликда белгиланган нормалар, балки халқаро ҳуқуқ асосида ҳимояланишини таъминлайди. Давлат органлари ёки мансабдорлар томонидан шахсларга нисбатан ғайриқонуний қарор ёки хатти-ҳаракатлар содир этилишининг олдини олади, шахсларга етказилган зарар ўз вақтида ва тўлиқ қоплаб берилишини кўзда тутди. Бундан буён шахсни ушлаш чоғида унга тушунарли тилда ўз ҳуқуқлари ва ушлаб турилиш асослари тушунтирилиши шарт. Айбдорликка оид барча шубҳалар агар уларни бартараф этиш имкониятлари тугаган бўлса, гумон қилинувчининг, айбланувчининг, судланувчининг ёки маҳкумнинг фойдасига ҳал қилинади. Мазкур норма тергов ва суд жараёнида фақат ишончли ва қонуний далиллардан фойдаланишни таъминлайди, натижада шахсни асоссиз равишда жавобгарликка тортилишдан ҳимоя қилади.

Бош қонунимизда гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчи ўзининг айбсизлигини исботлаб бериши шарт эмаслиги мустаҳкамланди. Ҳеч ким ўзига ва яқин қариндошларига қарши гувоҳлик беришга мажбур эмаслиги белгиланди. Бу жиноий таъқиб

остидаги ҳар қандай шахсга ёки унинг яқин қариндошларига руҳий босим ва турли таҳдидлар ўтказиш, шаъни ва қадр-қимматини камситиш каби бошқа ноқонуний усуллар қўлланилишининг олдини олишга қаратилган олий ҳуқуқий нормадир.

Озодликдан маҳрум этилган шахслар ўзига нисбатан инсоний муомалада бўлиниши ҳамда инсон шахсига хос бўлган шаъни ва қадр-қиммати ҳурмат қилиниши ҳуқуқига эгалиги мустаҳкамланди. Шахснинг судлангани ва бундан келиб чиқадиган ҳуқуқий оқибатлар унинг қариндошлари ҳуқуқларини чеклаш учун асос бўлиши мумкин эмас.

Энди ҳар бир шахснинг мамлакатимиз бўйлаб эркин ҳаракатланиш, турар ва яшаш жойини эркин танлаш, юртимиздан ташқарига чиқиш ҳамда Ўзбекистон фуқароларининг ўз ватанига монеликсиз қайтиш ҳуқуқлари Бош қонунимиз даражасида мустаҳкамланди. Ушбу қоидаларнинг барчаси Ўзбекистонда инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишни янада кучайтиришга, уларнинг бузилиши ҳолатларига барвақт барҳам беришга хизмат қилади.

Конституцияга адвокатура институтига бағишланган ва адвокатлар фаолияти кафолатларини мустаҳкамловчи алоҳида боб киритилди. Адвокат ва унинг касбий фаолияти давлат ҳимоясида экани, адвокатнинг касбга оид ҳуқуқлари, шаъни ва қадр-қиммати қонун билан кўриқланиши мустаҳкамланди.

Янгиланган Конституция «шахс — жамият — давлат» таъминлиги амал қилган ҳолда демократия, қонун устуворлиги, инсонпарварлик, адолат, ватанпарварлик каби миллий ва умуминсоний қадриятларни ўзида муҳассамлаштиради. Айниқса, қонунийлик, тенглик каби конституциявий принципларни таъминлаб беради.

Бу эса ҳар бир инсон учун Ўзбекистонда муносиб ҳаёт кечириш, ўзининг ҳаёти, соғлиги каби бебаҳо неъматларини ишончли ҳимоя қилиш, баркамол ривожланиш орқали жамиятимизнинг муҳим аъзоси сифатида шаклланиш учун мустаҳкам замин яратилганидан далолат.

«Янги Ўзбекистон»дан олинди.

Ушбу мақолани қорақалпоқ тилида ҳам ўқиш учун QR-кодни сканер қилинг.

БИР СУРАТ ТАРИХИ

КАПИТАН МИРЗО ЮСУПОВ

1926 йилда Сўхда туғилган. 1944 йили ҳарбий хизматга кетиб, Иккинчи жаҳон урушида иштирок этган.

1948 йилда ҳарбий хизматдан қайтиб келган М. Юсупов 1950 йилдан 1979 йилгача ички ишлар органларида хизмат қилган. Риштон ва Сўх туманлари ИИБда сафдор ходим, жиноят қидирув хизмати тезкор вакили, иқтисодий жиноятларга қарши курашиш бўлими ходими, профилактика инспектори, катта инспектор бўлган лавҳамиз қаҳрамони 2002 йили оламдан ўтган.

Мирзо Юсуповнинг ўғли Бахтиёр Юсупов ҳам ички ишлар органларида ишлаб, пенсияга чиқди. Айни пайтда уч нафар набираси Миллий гвардия сафида хизмат қилмоқда.

Абдувосит СИДИҚОВ,
ўз мухбиримиз.

Фарғона вилояти.

ҚЎШҚАНОТЛАР

БАХТ – МЕҲРНИНГ ТАЖАССУМИ

«Севиш – бир-бирига қараб интилиш эмас, балки биргаликда бир томонга қараб интилиш», деган экан донишмандлардан бири. Мақсадларига эришмоқлик йўлида бир-бирларини ҳурмат қилиб, авайлаб, қўллаб-қувватлаб яшаётган оилалар «бахт формуласи»нинг сири ҳам шунда.

Лавҳамиз қаҳрамонлари аҳду паймон ила оила қурган, ички ишлар органлари соҳасида хизмат фаолиятини давом эттираётган ёш оила соҳиблари. Уларнинг орзулари, мақсадлари ҳақида эшитиб, ҳавасингиз келади.

– Дунёни аёл меҳри ушлаб турибди, десам, муболаға эмас. Оналаримиздан мисол, улар меҳри, сабру қаноати билан фарзандлар ташвишини ҳам сезмайди. Қачонки, оилада аёл меҳри ва эътибори етишмаса, ўша оилада муҳит бузилади, – дейди Учқўрғон тумани ИИБ ЖХХ ҲПБ

хотин-қизлар масалалари бўйича инспектори, лейтенант Одинабону Қодирова. – Турмуш ўртоғим, лейтенант Илҳомжон Қодиров туман ИИБ ЖХХ ҲПБ профилактика инспектори бўлиб ишлайди. Хизмат вазифам масъулият талаб этишини яхши билган қайнонам, айниқса, мени қўллаб-қувватлайди. Қайнотам Иброҳимжон Қодиров ички ишлар органларидан пенсияга чиққан бўлса-да, ишга бўлган садоқати туфайли ҳозирда туман ИИБ Фахрийлар кенгаши раиси сифатида иш фаолиятини давом эттирмоқда.

Одинабонунинг теран фикрлари унинг яхши тарбия олганлиги, айниқса, кўп китоб ўқиганидан ҳам дейиш мумкин. У ички ишлар органларининг аёл ходимлари ўртасида ўтказилган «Заковат» интеллектуал ўйинида жамоанинг голиб бўлишига катта ҳисса қўшган. Ҳар йили анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган аёллар ва ёшлар форумларида фаол иштирок этиб келади. Яқинда ана шундай фаолликлари боис вазирликнинг ташаккурномаси ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Одинабону туманда аёллар ўртасида жиноятчиликнинг олдини олиш, уларнинг муаммоларига ечим топиш, ҳуқуқларини ҳимоя қилишда ҳам намунали иш ташкил эта олди. Йил бошидан буён 174 та профилактик тадбир ўтказган бўлса, яшаш жойи ўрганилиб, муаммолари бартараф этилган оилалар сони 210 тани ташкил этди. У маҳаллалардаги илғор фикрли, кўпчиликлари гапи ўтадиган отинойилар, кайвони онахонлар билан ҳамкорликда иш ташкил этгани учун ажралиш ёқасидаги кўплаб оилаларни яраштиришга муваффақ бўлди. Бундай пайтларда Одинабону қайнонаси Орзухон аядан ҳам доимо маслаҳат ва йўл-йўриқлар олиб туради.

Салкам уч минг аҳоли истиқомат қиладиган «Оқтовлиқ» маҳалласида фаолият олиб бораётган лейтенант Илҳомжон Қодировнинг ҳам хизмат кўрсаткичлари яхши. Маҳалла «яшил» тоифада. Олиб берилган тарғибот ишлари ўз самарасини бермоқда. Маҳалланинг уюшмаган ёшлари ўртасида ташкил этилаётган спорт мусобақаларини ўтказишда ҳам ташаббускор ходимлардан саналади.

Гулчеҳра
БУВАМИРЗАЕВА,
ўз мухбиримиз.

Наманган вилояти.

«ЯШИЛ МАКОН»

КЎЧАТ ЎТҚАЗМАСАНГ – КЎКАРМАС

Айни кунларда «Яшил макон» умуммиллий лойиҳаси асосида мамлакатимиз ўсимлик дунёсини бойитиш, экологияни яхшилашга қаратилган тадбирлар уюшқоқлик билан амалга оширилмоқда. Хусусан, бу йил Жиззах вилояти ички ишлар органлари ходимлари «Табиат учун бирлашайлик!» шиори остида 5 минг туп мевали ва манзарали дарахт кўчатларини экишни мўлжаллашганди.

Эътиборлиси, мазкур режа бугунда 2 минг 16 тупга ошириб бажарилди. Экиш даври тугагунга қадар яна минг туп ниҳол ўтқазиш кўзда тутиляпти. Натижада бу йил ҳисобига соҳа вакиллари меҳнати билан вилоятнинг ҳар бир шаҳар ва туманида биттадан боғ юзага келтирилди. Бинобарин, айни мақсадда Бахмал ва Зомин туманлари ички ишлар органлари ходимлари минг тупдан, Жиззах шаҳар ички ишлар бошқармаси шахсий таркиби 800 туп, арнасоилик соҳа вакиллари эса 700 туп мевали ва манзарали дарахт кўчатларини ерга қададилар.

Шароф Рашидов туманидаги вилоят Ички ишлар бошқармасига қарашли 23 гектар майдонга эга боққа эса 2 минг туп олма, гилос ва нок ниҳоллари экилди. Натижада боғдаги дарахтлар сони 5 ярим мингтадан ошди. Экинларни суғориш мақсадида 3 та артезиан кудуқ қовланиб, 3 гектар ерда томчилатиб суғориш тизими юзага келтирилди. Келаси йил бошига қадар яна бир

ярим гектар майдонда томчилатиб суғоришни йўлга қўйиш режалаштирилган.

Тез орада ҳосилга кирадиган бу мевали дарахтлар ҳосилидан вилоят ИИБга қарашли «Зомин» соғломлаштириш оромгоҳи, ИИБ Жиззах академик лицейи, бошқарма тасарруфидаги 40-сонли мактабгача таълим ташкилоти ҳамда ҳудудий ички ишлар органлари ошхоналарига етказиб бериш кўзда тутиляпти. Ортгани эса ички бозорга чиқарилади.

Шу ўринда таъкидлаш керак, экиш учун ҳар бир ҳудуд иқлим шароитига мос навлар танланяпти. Агротехник тадбирларни ўз вақтида амалга ошириш мақсадида боғларга муайян ишчилар гуруҳлари бириктирилган. Қисқаси, жинсхлик ички ишлар органлари ходимлари юртимизда экологик вазиятни барқарорлаштиришда ҳам намуна бўлишмоқда.

Алижон АБДУСАТТОРОВ,
ўз мухбиримиз.

Жиззах вилояти.

★ Инновационные технологии

ЗОРКОЕ ОКО ВИДЕОКАМЕР

В Хиве состоялась встреча на тему «Обеспечение безопасности в гостиницах и на прилегающих к ним территориях».

В мероприятии приняли участие сотрудники Управления по обеспечению безопасного туризма УВД Хорезмской области, отдела миграции и оформления гражданства, представители отелей, расположенных на территории города и района.

Обсуждены вопросы обеспечения безопасности в установленных зонах, раннего предупреждения правонарушений и преступлений, раскрытия

преступлений по горячим следам, значение камер наблюдения. Затронуты вопросы оснащения гостиниц современными камерами наблюдения с возможностью распознавания лиц.

– В текущем году с помощью камер видеонаблюдения выявлено более 220 правонарушений, предотвращено совершение 14 преступлений,

– говорит заместитель начальника Управления по обеспечению безопасного туризма областного УВД подполковник Маратбек Худойбергенов. – Оказана практическая помощь более чем 70 местным и иностранным туристам. В рамках запланированных мероприятий продолжается профилактическая и пропагандистская работа.

Худойберган ЖАББОРОВ,
соб. корр.

Хорезмская область.

★ 8 декабря — День Конституции Республики Узбекистан

**ВСТУПАЯ ВО
ВЗРОСЛУЮ ЖИЗНЬ**

В преддверии Дня Конституции в подразделениях миграции и оформления гражданства ОВД проходят особые мероприятия – гражданам, достигшим 16-летнего возраста, в торжественной обстановке вручаются ID-карты.

Получение данного документа – признание себя полноправным членом общества. Юноши и девушки делают серьезный шаг во взрослую жизнь, беря на себя новые обязанности и обретая новые права.

Одно из таких мероприятий состоялось в УКД ОВД Бектемир-

ского района города Ташкента. ID-карты и экземпляры Конституции молодым людям вручили начальник управления подполковник У. Назаров, начальник ОМиОГ майор Э. Алламуратов и представители общественности.

Соб. корр.

★ Досуг ветеранов

Согласно Постановлению Кабинета Министров Республики Узбекистан «О дополнительных мерах по дальнейшему совершенствованию системы государственной поддержки пожилых людей» результативно прошел «Месячник туризма для пожилых людей».

Джизакская область

УВД области были организованы поездки в Ташкент, Бухару, Самарканд, Фергану, Хорезмскую и Кашкадарьинскую области. Состоялись экскурсии по историческим местам, встречи с представителями территориальных отделений фонда «Нуроний».

Республика Каракалпакстан

Члены Совета ветеранов МВД Республики Каракалпакстан посетили Хиву. Эта поездка произвела большое впечатление на ветеранов.

Андижанская область

Для ветеранов органов внутренних дел области была организована поездка в Коканд. В ходе поездки заслуженные сотрудники ознакомились с памятником архитектуры – Дворцом Худояр-хана и музеем ремесел.

8-DEKABR – O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI KONSTITUTSIYASI KUNI

EZGULIKKA ESH HUJJAT

Yangi tahrirdagi Konstitutsiyamizda inson huquqlari va manfaatlari har narsadan ustunligi g‘oyasi o‘z aksini topgan. Bundan tashqari, Asosiy qonunimizda bu borada xalqaro standartlar va rivojlangan xorijiy mamlakatlar qonunchiligida mavjud normalar o‘z ifodasini topganligiga guvoh bo‘lish mumkin.

KONSTITUTSIYANI O‘RGANAMIZ

1. Quyida berilgan javoblardan qaysi biri O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyaviy sudining vakolatiga kirmaydi?

- a) konstitutsiyaviy sudlov ishlarini yuritish amaliyotini umumlashtirish natijalari yuzasidan har yili O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalariga va O‘zbekiston Respublikasi Prezidentiga mamlakatdagi konstitutsiyaviy qonuniylarning holati to‘g‘risida axborot taqdim etadi;
- b) O‘zbekiston Respublikasi Oliy sudining muayyan ishda qo‘llanilishi lozim bo‘lgan normativ-huquqiy hujjatlarning O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasiga muvofiqligi to‘g‘risida sudlar tashabbusi bilan kiritilgan murojaatini ko‘rib chiqadi;
- v) referendumga chiqarilayotgan masalalarning O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasiga muvofiqligi to‘g‘risida xulosa beradi;
- g) O‘zbekiston Respublikasi Oliy sudi Plenumida sud amaliyotining dolzarb masalalarini ko‘rib chiqadi va qonunchilikning qo‘llanilishi yuzasidan tushuntirishlar beradi.

To‘g‘ri javob: g, asos: Konstitutsiyaning 133-moddasi.

2. Konstitutsiyaviy sudning qarori ustidan kimga yoki qaysi organga shikoyat qilinishi mumkin?

- a) O‘zbekiston Respublikasi Prezidentiga;
- b) Bosh vazirga;
- v) Konstitutsiyaviy sudning qarori qat‘iy va uning ustidan shikoyat qilinishi mumkin emas;
- g) faqat qonunda belgilangan asoslarga ko‘ra O‘zbekiston Respublikasi Oliy sudi Plenumiga.

To‘g‘ri javob: v, asos: Konstitutsiyaning 133-moddasi.

3. O‘zbekiston Respublikasi Oliy sudining raisi va uning o‘rinbosarlari kimning taqdimiga binoan besh yillik muddatga saylanadi?

- a) O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining;
- b) Senat Raisining;
- v) Markaziy saylov komissiyasi Raisining;
- g) Bosh vazirning

To‘g‘ri javob: a, asos: Konstitutsiyaning 134-moddasi.

4. Quyida keltirilganlardan qaysi javobda sudyalarning hamjamiyatining mustaqil organi keltirilgan bo‘lib, ushbu organ sudyalarning korpusining shakllantirilishini, sud hokimiyati mustaqilligining konstitutsiyaviy prinsipiga rioya etilishini ta‘minlashi belgilangan?

- a) O‘zbekiston Respublikasi Oliy sudi Plenumi;
- b) O‘zbekiston Respublikasi Sudyalarning oliy kengashi;
- v) O‘zbekiston Respublikasi Oliy sudi Rayosati;
- g) O‘zbekiston Respublikasi Oliy sudi Hay‘ati.

To‘g‘ri javob: b, asos: Konstitutsiyaning 135-moddasi.

Chunonchi, Yurtboshimizning jahon minbarlarida turib ilgari surgan xalqaro va mintaqaviy tashabbuslari ham inson huquqlari, erkinliklari hamda qonuniy manfaatlarini har tomonlama ta‘minlashga xizmat qilmoqda. Bir so‘z bilan aytganda, mamlakatimizning «Inson qadri uchun» degan ulug‘vor, ezgu g‘oyani, tamoyilni to‘la ro‘yobga chiqarishga qaratilgani sa‘y-harakatlari bugungi kunda xalqaro hamjamiyatning e‘tirofiga sazovor bo‘lmoqda.

Bosh qomusimizda mamlakatimizda inson huquqlari va erkinliklarini kafolatlash, ishonchli himoya qilish davlatimizning eng ustuvor vazifasi sifatida belgilandi. Konstitutsiyamiz talablaridan kelib chiqqan holda yurtimizda inson qadri ustuvor bo‘lgan jamiyat va xalqparvar davlat barpo etilyapti. Ushbu mo‘tabar huquqiy hujjat oliy yuridik kuchga ega bo‘lib, Yangi O‘zbekistonni bunyod etishning siyosiy-huquqiy, ijtimoiy-iqtisodiy asoslarini yaratib berdi.

Davlatimiz rahbari «Albatta, inson qadri biz uchun qandaydir mavhum, balandparvoz tushuncha emas. Inson qadri deganda, biz, avvalo, har bir fuqaroning tinch va xavfsiz hayot kechirishini, uning fundamental huquq va erkinliklarini ta‘minlashni nazarda tutamiz. Inson qadri deganda, biz har bir fuqaro uchun munosib turmush sharoiti va zamonaviy infratuzilma tashkil etishni, malakali tibbiy xizmat ko‘rsatish, sifatli ta‘lim, ijtimoiy himoya tizimi, sog‘lom ekologik muhit yaratib berishni tushunamiz», – deya ta‘kidlagan edilar. Asosiy qonunimiz ana shunday ezgu maqsadlarimizni amalga oshirishda huquqiy asos bo‘lib xizmat qilmoqda.

Sanjar ISAKOV,
Jamoat xavfsizligi universiteti
kafedra boshlig‘i o‘rinbosari,
podpolkovnik,
pedagogika fanlari bo‘yicha
falsafa doktori (PhD).

TANLOV G'OLIBLARI

ELNING YUKI ERNING YELKASIGA YARASHAR

Oddiy bir havas tufayli orzuning ulg'ayishi insonning o'z qo'lida. To'g'rirog'i, tinimsiz harakat, izlanish, intilish kishining maqsad sari solgan yo'lini ravon qilib, sohasining yetuk mutaxassisiga aylanishida muhim omildir. Kattaqo'rg'on shahar IIB boshlig'i, podpolkovnik G'ulom Islomov ham mehr qo'ygan sohasida o'z o'rnini topishga harakat qilib kelayotgan xodimlardan biri.

Lavhamiz qahramoni urgutlik Barot aka hamda Tojixol opaning ahil-inoqlikdagi oilasida o'sib ulg'aygan olti farzandning ikkinchisi. U kelajagini ichki ishlar organlaridek mashaqqati bisyor sohada ko'rib, 2002-yilda IIV Akademiyasining jinoyat qidiruv yo'nalishiga hujjatlarini topshiradi. Tahsilni tamomlab, ilk xizmatini 2006-yilda Samarqand shahar IIB Huquqbuzarliklarning oldini olish bo'limi militsiya tayanch punktlari profilaktika inspektori lavozimida boshlagan G'ulom Islomov o'ziga nisbatan talabchanligi va tirishqoqligi bilan tezda hamkasblari ishonchini qozonadi. Ustozi, iste'fodagi podpolkovnik Ravshan Zohidovdan sohaning o'ziga xos jihatlarini sinchkovlik bilan o'rganadi.

– Akademiyada o'qigan nazariy bilimlarimni ilk xizmat boshlaganimda amaliyot bilan uyg'unlashtirish men uchun oson kechgan, – deydi podpolkovnik G'ulom Islomov. – Chunki ustozim nihoyatda jonkuyar edi. Xizmatni har tomonlama to'kis

va sifatli bajarishda uch muhim jihat – zukkolik, ziyraklik va tezkorlik bo'lishi kerakligini uqtirardi. O'rni kelganida, sodir bo'lgan holatlarning har bir jihati tahlil qilib, yo'l-yo'riq ko'rsatishdan erinmasdi. Ustozning maslahatlariga amal qilib, kam bo'lmadim. Bugun o'zim ham mayorlar – Farrux Xushvaqto'v, Azamat Yo'ldoshev singari shogirdlarim bilan yillar davomida o'tirgan tajribamni bo'lishaman. Xizmat sifatining oshishi xodimlarning bir-birini qo'llab-quvvatlab, hamjihatlikda faoliyat yuritishiga bog'liq ekanligini

**Aytgancha, yaqinda
Ichki ishlar vazirligida
o'tkazilgan «Eng yaxshi
hududiy ichki ishlar
organi boshlig'i» ko'rik-
tanlovining respublika
bosqichida podpolkovnik
G'ulom Islomov faxrli
birinchi o'rinni qo'lga
kiritdi.**

yoshlarga tushuntiraman.

– Ushbu ko'rik-tanlov kasbning haqiqiy bilimdonlari bahsi bo'ldi, – deydi qahramonimiz. – Joylarda g'oliblikni qo'lga kiritgan ishtirokchilarning har biri salohiyati yuqori xodimlar edi. Menga g'oliblik nasib qilganidan xursandman. Ushbu muvaffaqiyatni Kattaqo'rg'on shahar IIB shaxsiy tarkibining hamjihatlikdagi mehnatlari natijasi deb bilaman. Endilikda ham zimmamizdagi vazifalarni bajarishda yangi kuch-g'ayrat bilan davom etib, bildirilgan ishonchni oqlaymiz.

Kasbga sadoqati va o'ziga nisbatan talabchanligi bilan tanlagan sohasining

fidoyilaridan biriga aylanib ulguragan qahramonimiz oilasining suyanchi, farzandlari Shohruxbek, Abrorbek, Shahbozbek, Solihaxonlarga mehribon ota. U rafiqasi Saodatxon bilan farzandlarining ta'lim-tarbiyasi uchun doim qayg'uradi. Xalqimizda «Qush uyasida ko'rganini qiladi», degan maqol bejiz yaralmagan. Podpolkovnik G'ulom Islomovning oila qo'rg'onida kamolga yetayotgan farzandlar xuddi uningdek, el yukiga yelka tutguvchi, yurt koriga kamarbasta insonlar bo'lib ulg'ayishiga bizning ham ishonchimiz komil.

Gulnoza TURG'UNBOYEVA,
o'z muxbirimiz.

Samarqand viloyati.

«DOLZARB 10 KUNLIK»

JINOYATCHILIKNI JILOVLAB

Farg'ona viloyati hududida kriminogen vaziyat barqarorligini ta'minlash, huquqbuzarlik va jinoyatlarning barvaqt oldini olish maqsadida «Dolzarb 10 kunlik» maxsus-profilaktik tadbirlari o'tkazilmoqda.

Tadbirlar boshlanishi oldidan Farg'ona hamda Qo'qon shaharlarida barcha huquqni muhofaza qiluvchi organlar vakillari ishtirokida yo'riqnoma o'tkazildi. Unda viloyat IIB boshlig'i, general-mayor Azizbek Ikramov ishtirok etdi.

Yo'riqnoma jarayonida o'tkazilayotgan profilaktik tadbirdan ko'zlangan asosiy maqsad shaxsiy tarkibga yetkazilib, xizmat jarayonida e'tibor qaratish zarur bo'lgan yo'nalish va hududlar belgilab berildi.

– «Dolzarb 10 kunlik» tadbirlari viloyatimiz hududida jinoyatchilikni jilovlash, fuqarolarimizning tinch va osoyishta hayotini ta'minlash maqsadida o'tkazilmoqda, – deydi viloyat IIB Axborot xizmati rahbari, kapitan Ismoiljon Sharipov. – Shu bois ichki ishlar organlari va boshqa huquqni muhofaza qiluvchi idoralar, jamoatchilik vakillaridan iborat guruhlar tuzilib, kriminogen og'ir hududlarda profilaktik tadbirlar, «xonadonbay» o'rganishlar, tag'ribot-tushuntirish ishlari

olib borilyapti. Probatsiya nazoratidagi va alohida toifadagi shaxslar bilan yakka tartibda suhbatlar tashkil etilmoqda.

Mutaxassisning qayd etishi-cha, tadbir davomida tezkor vaziyatga salbiy ta'sir ko'rsatuvchi va jinoyat sodir etishga moyil shaxslarning yashash manzillarida tezkor tadbirlar o'tkazildi. Mazkur jarayonda bir qator salbiy holatlar «issiq izida» fosh etilib, sodir etilishi mumkin bo'lgan jinoyatlarning oldi olindi. Xususan, 60 ta

sovuq qurol, 6 ta prevmatik qurol, 23 dona psixotrop modda, 37 ming 902 dona pirotexnika hamda 4 kg 359 gramm giyohvandlik vositalari ashyoviy dalil tariqasida olindi.

Masalan, Marg'ilon shahrida yashovchi fuqaro U.A.ning xonadoni xolislar ishtirokida ko'zdan kechirilganda 1 kg 0,45 gramm gashish, 10 gramm marixuana giyohvandlik moddasi borligi aniqlandi.

Farg'ona tumani «Shifokor» mahallasida o'tkazilgan tadbir davomida esa fuqaro Sh.X. o'zi yashaydigan xonadonda qimorxona tashkil qilganligi ma'lum bo'ldi.

Beshariq tumani Hamid Olimjon nomli mahallada yashovchi fuqaro B.R.ning 36 ming 300 dona pirotexnika vositalarini qonunga xilof ravishda saqlab kelayotganligi fosh etildi.

Qo'qon shahrida o'tkazilgan tadbirda esa Nizomiy ko'chasida yashovchi Sh.M kuchli ta'sir qiluvchi psixotrop dori vositalari hamda tig'li buyumlar saqlab kelayotgani ma'lum bo'ldi.

Abduvosit SIDIQOV,
o'z muxbirimiz.

Farg'ona viloyati.

■ Бухарская область

СТРАЖ ПОРЯДКА МАХАЛЛИ

Когда заходит речь о майоре Юсуфе Юсупове, то его характеризуют как опытного старшего инспектора профилактики ОПП СОБ ОВД Вабкентского района.

Он эффективно контактирует с жителями закрепленной за ним махалли Работохун, активно участвует в проводимых в районе профилактических мероприятиях, направленных на предупреждение преступности и правонарушений.

Майор осуществляет контроль над деятельностью трех других инспекторов профилактики. Его многолетний опыт и профессионализм способствуют поддержанию стабильности и общественного порядка на вверенной территории.

– Благодаря сотрудничеству с активистами махалли, в последние годы количество правонарушений снизилось. Последние месяцы мы находимся в «зеленой зоне», – говорит майор Ю. Юсупов. – Нет состоящих на профилактическом учете женщин и несовершеннолетних. Лишь четыре человека поставлены на учет. С ними регулярно проводится соответствующая работа.

– Большинство жителей – люди достойные уважения, – рассказывает председатель махалли Гулмера Гаффорова. – Но бывают и исключения. К примеру, двух лиц направили в областной наркологический диспансер на принудительное лечение от алкоголизма. Примирили 6 конфликтных семей, удалось предотвратить развод в двух семьях. Благодаря принятым мерам, 27 из 103 граждан, уехавших на заработки за рубеж, вернулись обратно. Все они обеспечены работой.

Юсуф Юсупов окончил Бухарский государственный университет. Вначале преподавал основы права в местной общеобразовательной школе. Около 10 лет служит в органах внутренних дел. Работал инспектором профилактики отдела внутренних дел Пешкунского района, затем был переведен на нынешнюю должность. Своим наставником считает подполковника в отставке Хамзу Хусенова.

Мирзокул АХАДОВ,
соб. корр.

Из следственной практики

УРОКИ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОТВЕТСТВЕННОСТИ

Кредит – это финансовое обязательство, возникшее от латинского слова «credo», что означает «верю, одобряю». Он подразумевает получение денежных средств, товаров или услуг на определенный срок с условием возмещения (оплаты) их с процентами. Проще говоря, это долг.

Азиз Д. (здесь и далее имена изменены), 1990 года рождения, планировал заняться продажей сельскохозяйственной продукции. Однако вместо получения прибыли работа начала затягивать его в спираль долгов. Долги необходимо выплачивать независимо от того, кем и где они получены. Азиз исправно платил фиксированную сумму в течение восьми месяцев, но позже оказался в безвыходном положении: карманы опустели, доходы прекратились, а работа, на которую он надеялся, была потеряна. Штрафы за просроченные платежи продолжали расти, усугубляя ситуацию.

Азиз оказался перед выбором: продать свою машину, потерять «репутацию» и подвергнуться критике со стороны родственников, или искать иные способы решения финансовых проблем. После долгих раздумий в марте

он выставил автомобиль на продажу. Анвар Х. заинтересовался машиной, и в этот же день стороны встретились в кофейне. Анвар тщательно осмотрел автомобиль, оценив его в 38 000 долларов США. Он сразу передал Азизу 20 000 долларов США, пообещав выплатить оставшуюся сумму на следующий день при нотариальном оформлении сделки.

Однако Азиз скрыл, что машина находилась в залоге у банка. Он оформил доверенность, предоставляющую Анвару право управления автомобилем, но сам продолжил пользоваться машиной. Спустя несколько недель, Азиз признался Анвару, что автомобиль заложен, и попросил еще 7 000 долларов США, чтобы закрыть долг перед банком. Полученные деньги он использовал на иные нужды.

К ноябрю долги Азиза снова выросли. Воспользовавшись тем, что

автомобиль был записан на его имя, он забрал машину у Анвара. Не останавливаясь на этом, Азиз обманом путем дважды перепродал автомобиль: сначала Курбану Р. за 23 600 долларов, а затем Шухрату М. за 30 000 долларов.

Азиз, имея судимость за кражу в 2010 году, вновь совершил преступление, стремясь завладеть чужим имуществом путем обмана и злоупотребления доверием. Потерпевшие вовремя обратились в ор-

ганы внутренних дел, что позволило остановить мошеннические схемы Азиза.

Мирзо-Улугбекский районный суд по уголовным делам признал Азиза виновным по п. «а» ч. 4 ст. 168 («Мошенничество») Уголовного кодекса Республики Узбекистан. С учетом раскаяния, полной компенсации ущерба потерпевшим, а также того, что Азиз является единственным кормильцем семьи, суд приговорил его к трем годам исправительных работ с удержанием

20% заработка в доход государства, применив ст. 57 Уголовного кодекса Республики Узбекистан.

Эта история служит важным напоминанием о том, что безответственное отношение к обязательствам и попытки обмана приводят к тяжелым юридическим и моральным последствиям. Честность – ключевое качество для успешного управления финансовыми ресурсами.

Соб. корр.

(Davomi.
Boshlanishi 1-betda.)**CHINOZ TUMANI**

1935-yil 9-fevralda tashkil topgan. 1962-yil oxirida Yangiyo'l tumaniga qo'shilgan va 1973-yil qaytadan tuzilgan. Tuman joylashuviga ko'ra, shimol va shimoli-sharqdan Yangiyo'l, sharq va janubi-sharqdan Quyichirchiq tumanlari, janub va g'arbdan Sirdaryo viloyati, shimoli-g'arbdan Qozog'iston Respublikasi bilan chegaradosh. Maydoni 0,34 ming km². Aholisi 144 ming kishiga yaqin. Tumanda 2 ta shaharcha, 55 ta mahalla fuqarolar yig'ini bor. Markazi – Chinoz shahri.

QO'LLASHIB KO'TARGAN YUK YENGIL

Olti oyda «qizil» toifadan «yashil»ga

Sirdaryo viloyati bilan chegarada joylashgan «Markaziy»mahallasi tumandagi chekka hududlardan biri sanaladi. U bundan 11 oy muqaddam kriminogen vaziyati og'ir hududlar toifasida edi. Katta leytenant Rizamat Polvonov profilaktika inspektori etib tayinlangach, hammasi o'zgardi. Muqaddam tuman IIB Huquqbuzarliklar profilaktikasi bo'linmasi va «Beshkapa»mahallasida namunali xizmat faoliyatini olib borgan jonkuyar xodim bu yerda ham salohiyatini namoyon eta oldi.

Profilaktika inspektorining hamkorlikda olib borgan sa'y-harakatlari tufayli mahalla uch oyda «sariq», oradan yana shuncha vaqt o'tib «yashil»toifadan o'rin oldi. Buning uchun, avvalo, 2100 nafar aholi istiqomat qiladigan hududning «jinoyat uchoq»lariga kuzatuv kameralari o'rnatilib, tungi xizmat kuchaytirildi. Ichkilikbozlikka ro'ju qo'ygan va profilaktik ro'yxatdagi shaxslar bilan muntazam tushuntirishlar olib borildi. Shu bilan birga, 50 nafar ishsiz fuqaro foydali mehnatga jalb qilindi, kam ta'minlangan, boquvchisini yo'qotgan va nogironligi bo'lgan shaxslarga homiyliklar birlashtirildi.

Jamoat xavfsizligi – ustuvor masala

Tuman IIB JTSG katta inspektori, kapitan Doston Yusupov ustoz – iste'fodagi podpolkovnik Javlon Ochilovdan xizmatning barcha jihatlarini o'rgandi. Shu bois ham u ayni paytda zimmasidagi vazifalarni, rahbariyat tomonidan berilgan topshiriqlarni to'laqonli bajarib kelmoqda.

Tuman hududida patrul-post naryadlari faoliyatini tashkil etish va turli ommaviy tadbirlarni o'tkazishda xavfsizlikni ta'minlashga munosib hissa qo'shib kelayotgan kapitan Doston Yusupov xizmatning barcha qiyinchiliklarini sabot bilan yengib, tajribali xodim sifatida o'zini namoyon etmoqda. Bundan tashqari, u pnevmatik va ov qurollari bo'yicha nazorat-litsenziya hamda tuman tibbiyot birlashmasida ro'yxatida turadigan bemorlar uchun tarqatiladigan giyohvandlik vositalari, psixotrop moddalar va prekursorlar bilan bog'liq faoliyatni ham amalga oshiradi. Yaqinda «Xavfsiz hudud – dolzarb 50 kun»maxsus profilaktik tadbiri doirasida «Birlik»mahallasida yashovchi D.I.ning xonadonida hech qanday hujjatga ega bo'lmagan pnevmatik qurol noqonuniy ravishda saqlab kelinayotgani aniqlanib, ashyoviy dalil sifatida rasmiylashtirib olindi. Hozir surishtiruv harakatlari olib borilmoqda.

Faxriylar ko'magida

Faxriylar kengashi raisi, iste'fodagi podpolkovnik Yoqubbek Yuldoshev boshchiligidagi bir guruh faxriylar yoshlarni ona Vatanga muhabbat, xizmat burchiga sadoqat ruhida tarbiyalashga munosib hissa qo'shib kelmoqda. Xodimlarga xizmat intizomiga rioya qilish, fuqarolar bilan samimiy munosabatda bo'lish va har qanday nomaqbul xatti-harakatlarni sodir etmaslikni ta'kidlash barobarida, o'zlarining boy tajribasi bilan o'rtoqlashib kelmoqdalar.

Shaxsiy tarkib, ayniqsa, yosh xodimlar ishtirokida o'tayotgan uchrashuvlar, «Bir faxriyga o'n yosh xodim» tamoyili asosidagi davra suhbatlarida esa xizmatda uchraydigan qiyinchiliklar, ularni bartaraf etish yo'llari hamda mashaqqatli xizmatning sharaflari yutuqlari haqida so'zlab berishmoqda. Bundan tashqari, osoyishtalik posbonlari ishtirokida betob yoki boquvchisini yo'qotgan faxriylar holidan xabar olinib, ularga moddiy-ma'naviy jihatdan ko'maklashib kelinmoqda.

Muhim vosita

Yo'llarda harakat xavfsizligini ta'minlash maqsadida tuman IIB YHXB YPX inspektorlari kun-u tun hushyorlik bilan xizmat olib borishyapti. Afsuski, sa'y-harakatlarga qaramasdan, qoidabuzarliklar sodir etilyapti. Jumladan, joriy yilning o'tgan davrida 17 mingdan ortiq ana shunday holatlar aniqlangan bo'lsa, ulardan 5 500 ga yaqini qo'pol turdagi qoidabuzarliklardir. Shu bilan birga, 2 ta jinoyat «issiq izida»fosh etilib, qidiruvdagi 1 nafar shaxs ushlandi.

Muhim ahamiyatga ega bo'lgan M-39 xalqaro avtomobil yo'lida joylashgan tuman hududida yo'l-transport hodisalarining oldini olish borasida ko'plab profilaktik targ'ibot tadbirlari o'tkazildi. Natijada avtohalokatlar o'tgan yilning shu davriga nisbatan 14 taga kamaydi.

Soha xodimlari tomonidan yo'llarda nafaqat haydovchilar, balki piyodalar, ayniqsa, bolalar o'rtasida profilaktik tadbirlar tashkil etilyapti. Ushbu tadbirlarda ishtirokchilarning yo'llarda xavfsiz harakatlanish borasidagi bilim va ko'nikmalarini mustahkamlashga alohida e'tibor qaratilmoqda.

– Mazkur tadbirlardan ko'zlangan asosiy maqsad – harakat ishtirokchilarining o'rnatilgan qoidalarga qat'iy amal qilish madaniyatini kuchaytirishdan iborat, – deydi tuman IIB YHXB boshlig'i, podpolkovnik Jur'at Xo'jayev. – Bu yo'l-transport hodisalarining oldini olishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi.

Mixli SAFAROV,
o'z muxbirimiz.

«ZO'RAVONLIKSIZ 16 KUN»

AYOL QADRI ULUG'LANGAN YURT

Qarshi shahrida «Yangi O'zbekiston – ayol qadri ulug'langan yurt» shiori ostida «Xotin-qizlarning bandligini ta'minlash, to-morqadan unumli foydalanish va daromad topishga o'rgatish, jinoyatchilik va zo'ravonlikning oldini olish» bo'yicha «Qashqadaryo tajribasi» mavzusida respublika forumi bo'lib o'tdi. Unda O'zbekiston Respublikasi Bosh vazirining o'rinbosari – Oila va xotin-qizlar qo'mitasi raisi Zulayho Mahkamova, viloyat hokimi Murodjon Azimov, Ichki ishlar vaziri o'rinbosari, general-mayor Bekmurod Abdullayev, shuningdek, joylardagi ijro hokimiyati organlari, ichki ishlar boshqarmalarining xotin-qizlar masalalari bo'yicha mas'ul xodimlari ishtirok etdi.

Anjumanda xotin-qizlarning jamiyatdagi faolligini oshirish, bandligini ta'minlash, ular o'rtasida jinoyat va huquqbuzarliklarning oldini olish hamda tazyiq va zo'ravonlikdan himoya qilish borasida

vohada olib borilayotgan tizimli ishlar to'g'risida so'z bordi. Ichki ishlar vaziri o'rinbosari, general-mayor Bekmurod Abdullayev mahallalarda ichki ishlar organlari hamda mutasaddi tashkilotlar, jumladan, oila va xotin-qizlar bo'limlari, «Oqila ayollar» maslahat kengashlari hamkorligida muntazam o'tkazilayotgan manzilli, yakka tartibdagi profilaktik tadbirlar qator yutuqlarni qo'lga kiritishda muhim omil bo'layotganini qayd etdi.

Shuningdek, vohada ayollar bandligini ta'minlash, to-morqadan unumli foydalanish, kasanachilik va tadbirkorlikni rivojlantirish, xo-

tin-qizlar o'rtasida jinoyatchilik va zo'ravonlikning oldini olish borasida olib borilayotgan ishlar haqida ko'rgazmali taqdimotlar orqali ishtirokchilarga ma'lumot berildi.

Qarshi shahridagi «Oydin» mahallasida xotin-qizlarni qo'llab-quvvatlash, bandligini ta'minlash va ular o'rtasida qonunbuzarliklarning oldini olish bo'yicha amalga oshirilayotgan ishlar ishtirokchilarda katta qiziqish uyg'otdi. Bu jarayonda xotin-qizlar bandligini ta'minlash va salomatligini mustahkamlash markazi, mahalla xotin-qizlar faoli va «Oqila ayollar harakati» a'zolarining ish faoliyati, qolaversa, kitobxonlik va xorijiy tillarni o'rganish uchun yaratilgan sharoitlar yaqindan tanishilib, o'zaro tajriba almashildi.

Viloyat markazidagi «Hunarmandlar markazi»da bo'lgan forum ishtirokchilari xotin-qizlarni kasb-hunarga o'qitish, xususan, qo'g'irchoq va milliy cholg'ular yasash, zargarlik, tikuvchilik, gilamchilik, gulchilik jarayonlarini ko'zdan kechirishdi. Bu boradagi markaz faoliyatiga yuqori baho berildi.

Sodiq RAHIMOV,
o'z muxbirimiz.

Qashqadaryo viloyati.

**8-dekabr –
O'zbekiston
Respublikasi
Konstitutsiyasi
kuni**

BARQARORLIK VA FAROVONLIK KAFOLATI

**Xotin-qizlar va erkaklar
teng huquqlidirlar.**

Davlat xotin-qizlar va erkaklarga jamiyat hamda davlat ishlarini boshqarishda, shuningdek jamiyat va davlat hayotining boshqa sohalarida teng huquq va imkoniyatlarni ta'minlaydi.

**O'zbekiston Respublikasi
Konstitutsiyasi, 58-modda.**

Bugun mamlakatimizda ayollarning huquq va manfaatlarini himoya qilish hamda gender tenglikni ta'minlash davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylandi. Zero, xotin-qizlarning jamiyat hayotidagi faolligi mamlakat barqarorligi va farovonligining kafolati hisoblanadi.

Yangilangan Konstitutsiyamizda Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi va boshqa xalqaro hujjatlarda belgilangan inson huquqlarini himoya qilish sohasidagi xalqaro standartlar, xususan, gender tenglik qoidalarini aks etgan. Jumladan, Bosh qomusimizda xotin-qizlar va erkaklar teng huquqli ekani, davlat xotin-qizlar va erkaklarga jamiyat hamda davlat ishlarini boshqarishda, jamiyat va davlat hayotining boshqa sohalarida teng huquq va imkoniyatlarni ta'minlashi belgilab qo'yildi. Bu xotin-qizlarning jamiyatdagi o'rnini mustahkamlashga, turli sohalarida erkaklar qatori erkin faoliyat ko'rsatishiga huquqiy asos bo'ladi. Qolaversa, mazkur yangi norma gender tenglikning konstitutsiyaviy huquqiy asosi kafolatlanganidan dalolat beradi.

Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasining muhim yo'nalishlaridan biri sanalgan gender tenglikning ta'minlanishi xotin-qizlarning siyosiy faolligini oshirish, qonunlar va turli qarorlar qabul qilinishida ishtirokini yanada kengaytirishga yordam beribgina qolmay, ularni har xil ko'rinishdagi tazyiq va zo'ravonliklardan himoya qilishda ham muhim o'rin tutadi. Zotan, Bosh qomusimiz bugun xotin-qizlarning asosiy himoyachisiga aylandi.

Barno MIRZAYEVA,
mayor.

Andijon viloyati.

MA'NAVIYAT VA MA'RIFAT DARS

XONLIKLAR DAVRIDA JAMOAT TARTIBI VA XAVFSIZLIKNI TA'MINLASH

Qariyb uch ming yillik taraqqiyot yo'lini bosib o'tgan o'zbek davlatchiligi tarixining barcha davrlarida davlatning muhim vazifasi bo'lgan xavfsizlikni ta'minlash va jamoat tartibini saqlashda alohida e'tibor qaratilgan. Xususan, Temuriylar saltanatidan keyin vujudga kelgan o'zbek xonliklarida ham asrlardan-asrlarga o'tib kelayotgan odob-axloq qoidalari va shariat normalariga rioya etilishini nazorat qiluvchi, jamiyatda tartib o'rnatuvchi mahkamalar va mansabdorlar toifasi shakllangan.

Ma'lumki, XVI asr boshiga kelib, amalda bir qancha mustaqil hokimliklarga bo'linib ketgan Temuriylar saltanati Muhammad Shayboniyxon tasarrufiga o'tadi. Ubaydullaxon (1533–1540) davrida xonlik poytaxti Samarqanddan Buxoroga ko'chirilgan. Shu davrdan boshlab ushbu davlat endilikda Buxoro xonligi deb ataladigan bo'ldi. Buxoro xonligida keyingi yuz yillikda 2 ta sulola – shayboniylar (1501–1601) va ashtarxoniylar (1601–1756) hukmronlik qilgan.

XVI–XVIII asrlarga kelib Temuriylar davrida yagona taxt atrofida birlashgan mintaqada bir-biridan mustaqil uchta davlat – Buxoro (1756–yildan amirlik), Xiva (1511) va Qo'qon (1709) xonliklari tashkil topgan.

O'rta asr an'alariga ko'ra, xonliklar davridagi davlat boshqaruvi tizimidagi mansab va unvonlarni nisbiy ravishda uch turga bo'lish mumkin: ma'muriy-harbiy, harbiy va diniy mansablar.

Ma'muriy-harbiy mansab egalari urush paytida harbiy soha bilan band bo'lsa, tinchlik davrida o'z vazifalaridan tashqari, hukmdor xavfsizligi, shahar va qishloqlardagi tartib-osoyishtalik, o'g'irliklar va boshqa jinoyatlarga qarshi kurashishga ham mas'ul bo'lgan.

Quyida mamlakat miqyosidagi xavfsizlik masalalariga mas'ul bo'lgan ayrim lavozimlarga to'xtalib o'tamiz.

Muhtasib (rais deb ham atalgan) – islom marosimlari, urf-odatlar va shariat qonunlarining bajarilishi, odamlarning jamoat joylarida yurish-turishi ustidan nazorat qiluvchi amaldor. Ular bozorlardagi narx-navo va o'lchov asboblarning to'g'riligi ustidan nazorat qilish, diniy vazifalarini bajarmagan kishilarni jazolashga hukm chiqarish va o'sha yerning o'zida hukmni ijro ettirish kabi vakolatlarga ega bo'lgan. Muhtasibni odatda xon tayinlagan va u qozi bilan barobar ish ko'rgan, ammo u ma'muriy jihatdan qozidan pastroq lavozim

hisoblangan va undan ancha kam maosh olgan.

Xon saroyidagi xavfsizlikni ta'minlash, ichki tartib-qoidalardan xabardorlik eshikog'aboshi lavozimidagi shaxs zimmasiga yuklatilgan. Ular urush paytlarida oliy hukmdorning eng muhim harbiy topshiriqlarini ham bajargan.

Qorovulbegi – qorovullar, posbon va soqchilar boshlig'i. Qorovulbegi davlat tinchligi va xavfsizligiga javobgar shaxs hisoblansa, harbiy harakatlar chog'ida unga tegishli kishilar qo'shin xavfsizligi, uni qo'riqlash, soqchi-posbonlar qo'yish singari ishlarga mas'ul bo'lishgan.

Yasovul – kichik harbiy amaldor bo'lib, ma'muriy-politsiya mahkamasining, shuningdek, xonning shaxsiy topshiriqlarini bajargan.

Dorug'a (qutvol) – shahar, viloyat yoki qal'alarning noiblari hisoblanib, ularning vazifasi o'ziga birlashtirilgan hududni idora qilish, jumladan, aholini ro'yxatga olish, soliq yig'ish, tinchlik va osoyishtalikni saqlash, urushlar paytida oliy hukmdor qo'shini tarkibida o'zlari hokimlik qilgan hudud lashkariga qo'mondonlik qilishdan iborat bo'lgan.

Qozi askar – harbiylar sodir etgan jinoyatlarni taftish qilish va jazo tayinlash bilan shug'ullanadigan amaldor. Ular shariat qoidalarini mukammal o'zlashtirgan,

shu bilan birga, harbiy sohani ham yaxshi biladigan muftiylar orasidan tayinlangan.

Aholining tinchligi va osoyishtaligi uchun **mirshablar** (arabcha «mir» – «amir», ya'ni harbiy amaldor, forscha «shab» – «tun» so'zlaridan olingan bo'lib, tungi soqchilar boshlig'i) mas'ul hisoblangan. Mirshablar shaharlar va qishloqlarda kecha-yu kunduz soqchilik qilishgan, jamoat joylari, bozorlar va ko'chalarda tartib va osoyishtalikni ta'minlagan. Qozilar tomonidan tayinlangan jazoni ijro etish ham ularning zimmasiga yuklangan. Odatda mirshablar shahar mirshabbohisiga bo'ysungan. Masalan,

ishlarni o'zi ham ko'rib chiqadigan qozikalon va qozi askar (qozi o'rdu deb atalgan, saroy harbiy sudi) hamda siyosiy, o'ta og'ir va mansabdor shaxslarga oid jinoyat ishlarini ko'ruvchi oliy instansiya – xon sudi (xon raislik qiluvchi oliy va markaziy mansabdor shaxslardan iborat bo'lgan) dan tashkil topgan.

Xiva xonligida xon mutlaq hukmdor sifatida qozilar tomonidan tayinlangan oliy jazo to'g'risidagi hukmlarni ko'rib chiqqan va zaruratga ko'ra unga o'zgartirishlar kiritgan. Qozilarning muhim ishlar yuzasidan hukmlarini tasdiqlash va bekor qilish vakolatiga ega bo'lgan.

Xonlikdagi har bir viloyat, tuman, qasaba, shaharlarda xon tomonidan tayinlangan qozilar bo'lib, ular o'z yordamchilari – muftiylar yordamida mulkchilik mojarolarini hal qilish, mayda jinoyatlarni ochish va shu singari ishlar bilan shug'ullangan. Viloyatlardagi jinoiy ishlarni ko'rib chiqishda mahalliy hokimning ham ishtirok etish huquqi bor edi. Qishloqlardagi mayda mojarolar qishloq oqsoqollari tomonidan hal qilinardi.

Xulosa o'rnida ta'kidlash joizki, xalqimizda qadimdan o'zgalar moliga ko'z olaytirish, o'g'irlik qilish nihoyatda qattiq qoralangan. Kamdan-kam uchrab turadigan tarozidan urish, o'g'irlik va boshqa shu kabi jinoyatlarda aybdor aniqlansa, u xalq o'rtasida namoyishkorona jazolangan. Bu kabi ta'sir choralari o'ziga xos profilaktika vazifasini o'tab, jinoyatchilikning kamayishiga sabab bo'lgan.

Aholi tomonidan har bir mahalla, ko'chalarda xalq o'rtasida obro'-e'tiborga ega shaxslardan oqsoqol saylangan, turli oilaviy kelishmovchiliklar, qo'ni-qo'shnilar o'rtasidagi janjallar ana shu oqsoqollar tomonidan joyida hal etilgan. Ular tomonidan chiqarilgan hukmni hamma qabul qilishi va bajarishi shart bo'lgan. Faqat ilojiy vaziyatlardagina mojaroga mirshablar va qozilar aralashgan. Bu esa milliy qadriyatlarimizning beshigi bo'lgan mahalla institutining qadimiy ildizga egaligidan, jamoat tartibini saqlash va jinoyatlarga qarshi kurashishda muhim ahamiyatga ega bo'lganidan dalolat beradi.

Elbek NORMO'MINOV,
IV Muzeyi boshlig'i, mayor.

«KEKSALAR UCHUN TURIZM OYLI» DOIRASIDA

FARG'ONA

Oylik doirasida bir guruh tizim faxriylari Namangan viloyatidagi To'raqo'rg'on tumanidagi Axsikent arxeologik yodgorlik majmuasiga tashrif buyurishdi.

SAMARQAND

Ichki ishlar organlarida uzoq yillar samarali xizmat qilgan faxriylar hamda bir guruh yosh xodimlar Buxoro shahrida joylashgan qadamjolar hamda Xoja Abdulxoliq G'ijduvoni, Bahouddin Naqshband majmualarida bo'lishdi.

SIRDARYO

Xovos tumani IIB faxriylari «Ko'hna Xovos» tepaligida bo'lishdi. Ularga Iskandar Zulqarnayn davridan buyon mavjud bo'lgan ushbu shahar qoldiqlari to'g'risida batafsil ma'lumot berildi. Mo'g'ullar vayron qilganidan keyin qayta tiklana olmagan ushbu qal'a xalqimiz tarixi naqadar uzoqqa borib taqalishidan dalolat ekani qayd etildi.

QASHQADARYO

Qarshi tumani IIB rahbariyati tashabbusi bilan bir guruh faxriylar va xodimlarning Abu Mo'in Nasafiy ziyoratgohiga sayohati tashkil etildi. Faxriylarga mas'ullar tomonidan Islom dinining buyuk arkonlaridan bo'lgan allomalarning hayoti va ijodi, obidaning yuzaga kelishi va yaratilish tarixiga oid ma'lumotlar berildi. Faxriylar sayohatdan ruhiy quvvat olib, ma'naviy bilimlari yanada boyidi.

TOSHKENT SHAHRI

Dastlab faxriy xodimlar Toshkent shahar IIBB «Shon-sharaf muzeyi»da, so'ng Toshkent Politehnika muzeyida bo'lishdi.

Shuningdek, Olmazor tumanida joylashgan «Hazrati Imom» majmuasi, «Qaffol Shoshiy», «Baroqxon» va «Mo'yi Muborak» madrasalari, «Tilla Shayx» hamda «Hazrat Imom» jome masjidilari, shuningdek, 30 mingta qo'lyozma mavjud bo'lgan katta kutubxona bilan ham tanishishdi.

Урок духовности и просвещения

ОБЕСПЕЧЕНИЕ ОБЩЕСТВЕННОГО ПОРЯДКА И БЕЗОПАСНОСТИ В ПЕРИОД ХАНСТВ

Деятельность правоохранительных органов во все времена имела особое значение для обеспечения общественного порядка, мирной жизни граждан, устойчивого развития государств.

Органы внутренних дел имеют свой исторический и эволюционный путь развития. Хотя в различные периоды они не воплощали в полной мере функции, скажем, современной полиции, однако, называясь по-разному, действуя в различных формах, выполняли правоохранительные и правоприменительные задачи. В литературе применительно к нашему региону можно встретить различные обозначения представителей правоохранительных структур, ответственных за сохранение общественного спокойствия: «соки», «чокар», «ясовул», «кутвол», «шиговул», «коровул», «курикчи», «шихна», «сарбоз», «миршаб», «шабгард», «мулозим», «посбон» и др.

Ко времени ханств уже были созданы специальные подразделения. Например, ученые А. Семёнов и А. Эшонов, изучавшие историю Бухары, отмечают, что в XVIII-XIX вв. здесь функционировал институт «миршабов». Этимология данного слова восходит к словам «мир» – «правитель» и «шаб» – «ночь». По данным исследователей, после восьми часов вечера в городе запрещалось передвижение людей. Запрет не касался лекарей (табибов), акушеров (доя). Шабгарды, выполнявшие функции ночного дозора, задерживали лиц, бродивших по улицам, препровождали их в миршабану. Миршаб в качестве наказания приказывал задержанным мести утром улицы, очищать бани. В каждой миршабхане служило 30-40 человек. В основном они выполняли задачи, связанные с поддержанием порядка на улицах и рынках, выявлением и

принятием мер против деяний, связанных с кражей, клеветой, драками, а также содержанием заключенных.

На миршабов был возложен контроль за качеством продуктов питания на рынках, точностью весов.

В источниках отмечается, что у Бухарских ворот была открыта миршабханская контора, служащие которой имели право проводить обыски в домах, арестовывать воров, штрафовать правонарушителей и т.д.

Наряду с пешими, были миршабы, несшие службу верхом на лошади. Они отвечали за защиту города, устранение внешних угроз, осуществляли контроль за въездом в город и выездом из него.

Бухарским миршабам вместе с охранниками была вменена задача обеспечивать безопасность

дороги Бухара-Кармана-Самарканд.

По пятницам глава миршабханы представлял эмиру письменный отчет о том, сколько преступлений было совершено за неделю, сколько из них против личности, сколько совершено

ми было бы неверно. Обеспечение сотрудников осуществлялось за счет доходов, поступавших из различных районов. Глава миршабханы в месяц получал 3 тилла, шабгард – 1 тилла. На эти деньги в среднем можно было приобрести овцу или 30 кг пшеницы, 2 литра масла, мед, соль, другие продукты.

По словам Г. Арандаренко, изучавшего военные и правоохранительные структуры ханств, некоторые служащие миршабханы в спокойное время ночевали в своих домах. Пять дней в неделю (кроме среды и пятницы) рано утром приезжали в Бухару, днем несли службу на назначенном участке.

Путешественник Э. Мейендорф, побывавший в Бухаре в 70-х годах XIX века, сообщает, что начальник миршабханы был вооружен саблей, кинжалом, а его подчиненные – винтовкой со штыком. Носить оружие считалось честью. Одежда служивых была удобной. Они носили пояс, имевший символическое значение, обозначавший социальный статус должностного лица.

В период ханств деятельность миршабов по обеспечению общественного порядка и безопасности осуществлялась по следующим направлениям:

борьба с преступностью: миршабы преимущественно занимались предупреждением, раскрытием преступлений, наказанием виновных. В их функции входило поддержание правопорядка в городах и кишлаках, розыск и задержание преступников в основном по деяниям, связанным с кражей собственности, скота и др.;

исполнение законов, охрана правопорядка: миршабы участвовали в выполнении законов и указов, поддерживали правопорядок при распределении земельной собственности и производственных ресурсов, в общественных местах (на рынках, площадях), принимали меры к нарушителям спокойствия;

безопасность караванов и торговли: торговая и транспортная системы находились под особым контролем; миршабы отвечали за безопасность купцов и путешественников;

контроль и подотчетность: осуществлялся контроль в целях предотвращения конфликтов, установления справедливости, что способствовало сохранению стабильности в обществе, защите государства и общества от внутренних и внешних угроз.

Кувонч КОДИРОВ,
доктор исторических наук (DSc),
подполковник.

XOTIRA – ABADIY, QADR – MUQADDAS

UNUTILMAS MARDLIK, JASORAT

Mardlik va qahramonlik unutilmaydi. Ayniqsa, umrini yurt tinchligi, osoyishtaligi yo'lida safarbar etganlarning ibratli hayoti oradan yillar o'tsa-da, og'izdan-og'izga ko'chib, mangu qahramonlik ertagiga aylanadi.

Maqolamiz qahramoni Toshpo'lat Mamadaliyevning nomi ham faxr-u iftixor bilan tilga olinadi. Toshpo'lat ota 1924-yilda Yangiqo'rg'on tumanida tug'ilgan. Uning ayni yoshlik yillari Ikkinchi jahon urushi yillariga to'g'ri keldi. Hali o'n yetti yoshga yetmagan yigit Samarqanddagi dala mashq maktabiga o'qishga yuborilib, jangovar tayyorgarlikdan o'tgach, frontga otlandi. 168-o'qchi diviziya safida vzvod komandirining yordamchisi bo'lib, urushning dastlabki kunlaridayoq dushman generalini asirga oldi. Bu jasorati uchun «Ulug' Vatan urushi» ordeni bilan taqdirlandi.

O'nlab shahar va qishloqlarni fashizm zulmidan ozod etishdagi va Stalingrad ostonasidagi janglarda uning qahramonliklari kitoblardan joy oldi. Urushdan keyin ham yosh o'g'lon jang maydonlarini dushman minalaridan tozalashda ishtirok etib, bir necha qadam narida portlagan mina bo'laklaridan og'ir yarador bo'lib, Vatanga qaytdi. Gospitalda uzoq vaqt davolanib, oyoqqa turdi.

Urushdan keyingi yillarda Toshpo'lat Mamadaliyev uzoq yillar ichki ishlar organlari safida oddiy tezkor xodimdan tuman ichki ishlar bo'limi boshlig'i lavozimigacha bo'lgan sharaflari yo'lini bosib o'tdi. Bo'z, Shahrixon, Uchqo'rg'on, Yangiqo'rg'on tumani IIBlariga rahbarlik qildi. Yuzlab shogirdlarning ustoz sifatida ulardan ko'magi, yordamini ayamadi.

Ota boshlab bergan an'anani munosib davom ettirgan Toshpo'lat otaning o'g'illari iste'fodagi polkovniklar Ilhom va Ikrom Mamadaliyevlar ko'p yillar rahbarlik lavozimlarida sidqidildan xizmat qilishdi. Iste'fodagi podpolkovnik, Faxriddin Mamadaliyev esa Namangan viloyati IIB Jinoyat qidiruv boshqarmasi bo'lim boshlig'i lavozimida jinoyatchilikka qarshi kurashishda fidoyilik namuna-

sini ko'rsatdi. Hozir 3 aka-uka pen-siyada, oila davrasida umrguzaronlik qilishmoqda. Iste'fodagi polkovnik Ilhom Mamadaliyev IIV Faxriylar kengashi a'zosi sifatida yoshlarni kasbga, Vatanga muhabbat ruhida tarbiyalashda o'zining katta hissasini qo'shib kelmoqda. Ayni paytda sulolaning davomchilari nabiralar orasida ham sohada faoliyat olib borayotganlari ham bor.

Yaqinda Namangan shahridagi «Shodiyona» tantanalar majmuasida Toshpo'lat Mamadaliyev tavalludining 100 yilligi munosabati bilan tadbir tashkil etilib, shogirdlari, farzandlari, nabiralari u kishining insoniy fazilatlarini, mardligi va jasoratini yodga oldilar. IIV Faxriylar kengashi raisi, iste'fodagi general-mayor Erkin Norgitov, viloyat IIB Faxriylar

markazi raisi o'rinbosari, iste'fodagi polkovnik Tohirjon Nugmanov, Toshpo'lat otaning shogirdlari o'tganlarni xotirlash ezgu qadriyatlarimizdan ekani, mardlik va jasorat unutilmasligini ta'kidladilar. Toshpo'lat ota Mamadaliyevning Vatan va xalq oldidagi xizmatlarini e'tirof etdilar. Farzandlari otasining chin insoniylik saboqlari, halollik, kamtarinlik haqidagi o'g'itlariga amal qilib, hayotda o'z o'rnini topganliklarini aytib, minnatdorliklarini izhor etdilar.

Shukuhli davrada jasur o'g'lonning sha'niga aytilgan yaxshi gaplar Vatan tinchligi yo'lida olib borilgan mardlik unutilmasligining bir isboti bo'ldi.

Gulchehra BUVAMIRZAYEVA,
o'z muxbirimiz.

Namangan viloyati.

NAVOIY VILOYATI

TARG'IBOT VA NAZORAT
UYG'UNLIGIDA

«Huquqbuzarliklar profilaktikasi kuni» munosabati bilan Qiziltepa tumani «Husbuiddin» mahallasida profilaktik tadbir o'tkazildi. Unda tuman IIB xodimlari, mas'ul korxona va tashkilotlar vakillari ishtirok etdi.

Tadbir davomida ishchi guruhlar xonadonma-xonadon yurib, aholi muammolarini o'rganishdi. Ular, shuningdek, fuqarolarga elektr va gaz jihozlaridan foydalanishda xavfsizlik talablariga rioya etish, qish faslida tarqalayotgan kasalliklardan saqlanish, sog'lom turmush tarziga amal qilish borasida tavsiyalar berishdi. Bundan tashqari, IIB hisobida turuvchi shaxslar, shu jumladan janjalkash oilalar, spirtli ichimlikka ruju qo'yg'annlar, muqaddam sudlanganlar va jinoyat sodir etishga moyil shaxslar bilan profilaktik suhbatlar olib borildi.

Shu kuni YPX inspektorlari tomonidan o'tkazilgan reydtadbirlarida tuman hududida noqonuniy ravishda yo'lovchi tashish faoliyati bilan shug'ullanayotgan, tegishli hujjatlarsiz avtomobil boshqargan hamda yo'l harakati qoidalariga amal qilmagan haydovchilar aniqlanib, ularga nisbatan belgilangan tartibda choralar ko'rildi.

O'z muxbirmiz.

▶ IJTIMOYIY HIMOYA

AHIL ISHLASANG, ISH UNAR

Surxondaryo viloyati ichki ishlar organlarida xizmat qilayotgan xodimlarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlash masalasiga alohida e'tibor qaratib kelinmoqda.

Xususan, 241 nafar xodimga turarjoyini ijaraga olganlik uchun kompensatsiya puli to'lab berildi.

25 nafar xodim imtiyozli shartlarda ipoteka kreditlari asosida uy-joy sotib olish dastlabki badal puli ajratib berildi. Ayniqsa, tizimda ishlayotgan xodimlarning 78 nafar farzandiga o'qishga kirish uchun berilgan taviyanomalar asosida bugun ular oliy o'quv yurtlarida tahsil olishayotgani xodimlarimizni ota-ona sifatida quvontirdi.

Maxsus guruhlar, mutaxassis psixologlar yordamida doimiy ravishda xodimlarning xonadonlariga borib, ularning oilaviy sharoitlari o'rganilmoqda. Ayniqsa, betob yotgan, tug'uruq ta'tilida bo'lgan ayol xodimalarning ham oilaviy sharoitlari ko'zdan kechirilib, ular bilan alohida suhbatlar olib borilayotgani foyda bermoqda. Tushkunlikka tushgan xodimlarni ruhiy holatida o'zgarishlar qilishga muvaffaq bo'ldik, — deydi podpolkovnik Nargiza Jumayeva.

Avvalo, insonga bo'lgan e'tibor, g'amxo'rlik albatta mevasini beradi. Bugun viloyat ichki ishlar organlarida mehnat qilayotganlarga og'ir kunida yelkadosh, maslahatgo'y insonlar borligini sezar ekan, qalbida jamiyatga kerak ekanligini his qilishadi. O'z navbatida, bu jamoadagi ahillikni ta'minlaydi.

Feruza RAHMONQULOVA,
o'z muxbirimiz.

Surxondaryo viloyati.

▶ TANLOV G'OLIBLARI

KITOBGA MEHRI BO'LAKCHA

Ichki ishlar organlarida erkaklar bilan yonma-yon turib, sidqidildan xizmat qilayotgan fidoyi va qat'iyatli ayol xodimlar talaygina. Ular orasida Xorazm viloyati IIB TQX Jinoyat qidiruv boshqarmasi tezkor vakili, mayor Nargiza Bekchanova ham bor.

IIV Akademiyasini tamomlagan Nargiza ilk xizmat faoliyatini Hazorasp tumani IIB HPB Voyaga yetmaganlar va yoshlar o'rtasida huquqbuzarliklar profilaktikasini tashkil etish guruhi inspektori lavozimida boshladi. Sohaga ko'niki-shida unga murabbiylari yaqindan yordam berishdi, yo'l-yo'riq ko'rsatishdi. Natijada hamjihatlikda amalga oshirilgan profilaktik tadbirlar bir yil o'tar-o'tmas o'z samarasini berdi. Tuman hududida voyaga yetmaganlar tomonidan jinoyat sodir etilishi keskin kamayishiga erishildi.

Yosh xodimning qo'lga kiritgan bu yutug'i unga yanada

mas'uliyatli lavozimda ishlash imkoniyatini yaratdi. U viloyat IIB TQX Jinoyat qidiruv boshqarmasi tezkor xodimi lavozimida xizmat faoliyatini davom ettirdi. Jinoyatlarni fosh etish shunchaki oson ish emas, albatta. Buni yaxshi anglagan lavhamiz qahramoni zimmasidagi vazifaga yanada mas'uliyat bilan yondashdi.

Mayor N. Bekchanova joriy yilda ichki ishlar organlari xodimlari o'rtasida o'tkazilgan «Eng yaxshi kitobxon» ko'rik-tanlovining respublika bosqichida faxrli birinchi o'rinni egalladi.

Lavhamiz qahramoni umr yo'ldoshi, mayor Jalolbek Bobojonov bilan oila tinch-totuvligiga alohida e'tibor berishyapti. Kamronbek va Nozimaxon osoyishtalik posbonlarining suyuqli farzandlari sifatida kamolga yetmoqda.

Xudoybergan JABBOROV,
o'z muxbirimiz.

Xorazm viloyati.

■ Самаркандская область

БУДНИ ИНСПЕКТОРА НА СЕЛЕ

Есть люди, которых знают в лицо практически все сельчане. Они следят за порядком на вверенной им территории, охраняют спокойствие людей, к ним спешат за помощью граждане, когда происходит правонарушение или близкие люди не могут найти взаимопонимание.

К ним относится инспектор профилактики махалли Хунарманд Пахтачийского района капитан Шухрат Магрипов, несущий здесь службу уже второй год.

Служба инспектора профилактики начинается ранним утром. Он спешит в махаллю, где проживает почти три тысячи человек. Махалля расположена в центре района: именно здесь сконцентрированы торговые точки, места общепита, дехканский и скотный рынки. Последние – места скопления людей, где чаще всего происходят кражи, конфликты.

– Недавно к нам обратился пожилой человек с заявлением о пропаже скотины, – рассказывает капитан. – Выслушал его. Оказалось, что живность увели

со двора ночью. Тогда решил провести рейд на скотном рынке и обойти с заявителем продавцов. Так продолжалось несколько дней. Однажды юноша из соседней махалли привел скотину на рынок, чтобы продать ее. Он волновался, и это привлекло внимание других продавцов. Так и был задержан скотокрад.

Немало времени занимает и работа с состоящими на профилактическом учете. Их на участке около 40. Радует, когда человек становится на путь исправления, ведет хозяйство, не злоупотребляет спиртным.

О сложностях, тонкостях, важности этой профессии можно говорить достаточно много. Инспекторы профилактики находятся на переднем крае обеспечения безопасности и спокойствия всех нас. Пожелаем им стойкости и мужества, здоровья и благополучия!

Замира БАЛТАЕВА,
соб. корр.

■ Сырдарьинская область

ПОВЫШАЯ ВЫУЧКУ И МАСТЕРСТВО

Сотрудники подразделений УВД Сырдарьинской области отрабатывают навыки огневой подготовки на стрельбище, расположенном у подножия Нуратинского горного массива в Фарише.

На полигоне созданы все необходимые условия. В целях обеспечения безопасности он окружен по периметру. Это позволяет предотвратить случайное проникновение скота или местных жителей в зону проводимых учений.

С сотрудниками, прибывшими из разных подразделений Сырдарьинского областного Управления внутренних дел, сначала был проведен инструктаж по соблюдению правил безопасности.

– Защита граждан от различных посягательств требует физической, правовой и специальной подготовки,

– говорит инспектор по особым поручениям отдела физической подготовки службы духовно-просветительской работы и кадрового обеспечения УВД области капитан Илхом Ботиров. – Наша задача состоит в том, чтобы поднять уровень такой подготовки.

Стражи порядка прошли тренировку по стрельбе из пистолета Макарова. Большинство из них продемонстрировали высокие результаты. В частности, инспекторы профилактики Баяутского, Сайхунабадского и Гулистанского районов успешно выдержали испытания. Затем настала очередь стрельбы из автомата Калашникова. Практические занятия помогли закрепить умение учитывать силу ветра и степень отклонения ствола оружия.

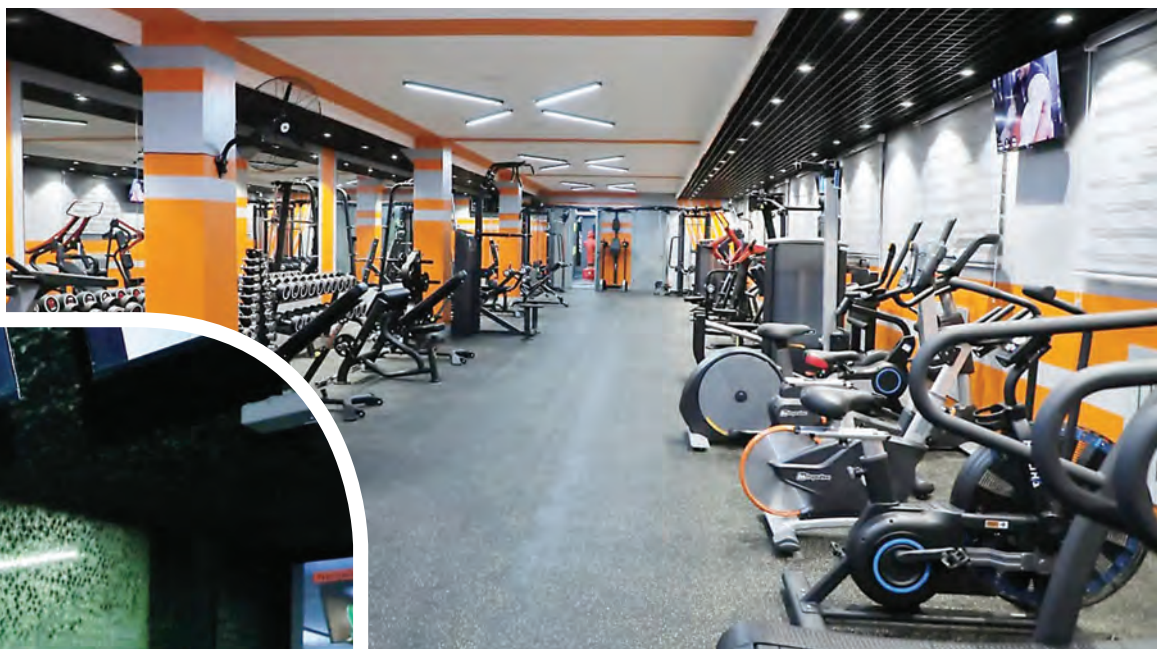
Абдурахмон МУСТАФОКУЛОВ,
соб. корр.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН – ЯНГИ ИЧКИ ИШЛАР ОРГАНЛАРИ

Ички ишлар органларида спортни оммалаштириш: СОҒЛОМЛИК ВА ПРОФЕССИОНАЛЛИККА ҚАРАТИЛГАН ЙЎНАЛИШ

Сўнгги йилларда мамлакатимизда жисмоний тарбия ва спортни ривожлантиришга кенг эътибор қаратилмоқда. Ички ишлар органлари ходимлари учун спорт билан шуғулланишга шароитлар яратиш нафақат жисмоний тайёргарликни, балки касбий малака ва жамоадаги руҳий барқарорликни ҳам мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 24 январдаги «Ўзбекистон Республикасида жисмоний тарбия ва спортни янада такомиллаштириш ва оммалаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони бу борада муҳим қадам бўлди. Ушбу фармон асосида ички ишлар тизимида спорт

иншоотлари яратиш, уларни замонавий қуроллар ва ускуналар билан таъминлаш ҳамда ходимларни спортга кенг жалб этишга алоҳида эътибор қаратилди.

Бугунги кунда ички ишлар тизимида 60 та стадион, 261 та спорт мажмуаси ҳамда 268 та «Workout» майдончалари спорт инфра-

тузилмалари яратилган бўлиб, ҳар ҳафтанинг сешанба ва жума кунлари махсус спорт машғулоти кунлари сифатида белгиланган ва спортни мунтазам равишда амалга оширишга яхши имкониятлар берилган.

Айни вақтда вазирлик тасарруфидаги бинода спорт иншоотларини таъмирлаш

ва жиҳозлаш орқали ходимлар учун бир қатор янги имкониятлар яратилди, жумладан электрон тир ва тактик майдонча, табель қуроллари, асосий қурол-аслаҳа ва махсус воситалардан фойдаланишни ўргатувчи махсус ўқув синфлари, қўл жанги ва куч ишлатиш машғулоти ўтказиш учун мослаштирилган зал, ёпиқ бассейн ҳамда «Ватанпарварлик бурчаги» фойдаланишга топширилди.

Спорт билан шуғулланиш учун яратилган шароитлар нафақат ходимларнинг жисмоний тайёргарлигини яхшилайдиган, балки уларнинг касбий қобилиятларини мустаҳкамлаш, стрессга чидамлилиқ ва жамоаларда

самарали ҳамкорлик қилиш малакасини ҳам оширади.

Ўзбекистон Республикаси ички ишлар органларида спортни оммалаштириш нафақат жисмоний тарбия соҳасидаги ютуқлар, балки касбий даражадаги ўсишга ҳам олиб келмоқда. Президент фармони доирасида амалга оширилган ишлар ички ишлар тизимидаги ходимларнинг саломатлигини мустаҳкамлаш ва хизмат сифатини янада яхшилаш йўлида муҳим аҳамиятга эга.

ИИВ раҳбарияти келгусида мазкур тадбирларни янада кенгайтиришни ва спорт инфратузилмасини такомиллаштиришни режалаштирмоқда.

Умрбек РАЖАБОВ,
подполковник.

ЁШЛАР – КЕЛАЖАК БУНЁДКОРИ

РУҲИЯТНИНГ КАЛИТИ – КАЙФИЯТДА

Амударё тумани ИИБ ХПБ хотин-қизлар масалалари бўйича катта инспектори, катта лейтенант Инобат Ўрозматова хизмат фаолиятини бошлаганига ҳали кўп бўлмади. Шунга қарамай, масъулиятли ва тиришқоқ ёш ходим ўтган вақт мобайнида туманда истиқомат қилаётган аёлларга ижтимоий, моддий, психологик кўмак бериш борасида самарали ишларни амалга ошириб келмоқда.

Хотин-қизлар ўртасида ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликнинг барвақт олдини олиш мақсадида 800 га яқин хонадонлар уйма-уй юриб ўрганиб чиқилди. Ўрганишлар давомида турли масалаларга доир билан 530 дан ортиқ муаммолар бартараф этилди. Шунингдек, ажрим ёқасига келиб қолган оилаларда маҳалла фаоллари билан профилактик суҳбатлар ўтказилиши натижасида

уларнинг 87 таси яраштирилди. Бундан ташқари, оилавий келишмовчиликлар юзасидан қилинган оғзаки мурожаатлар асосида 135 та оилада тушунтириш ишлари олиб борилди. Мазкур ишлар натижаси ўлароқ, жорий йилнинг ўтган ўн ойи давомида туман ҳудудида хотин-қизлар ўртасидаги жиноятчилик ҳолати сезиларли даражада камайишига эришилди.

– Аёл – нозик хилқат. Аммо турмуш ташвишлари, оилавий келишмовчиликлар баъзан ҳатто эркак кишининг ҳам қаддини букиши мумкин, – дейди катта лейтенант И.Ўрозматова. – Шу боис хизмат фаолиятимда, биринчи навбатда, оилалардаги муаммоларга ва уларнинг сабабларига эътибор қаратиб, уларни имкон қадар ҳал этишга ҳаракат қилияман. Бунда олий ўқув юртида психология йўналишида таълим олганим асқатмоқда.

Азамат ПИРНИЯЗОВ,
ўз мухбиримиз.

Қорақалпоғистон Республикаси.

MANGU QO‘SHIQ

(BADIHA)

Hovli uzra hukm surgan sukunatni «Bobojon» degan hayqiriq buzib yubordi. Besh asr ortga qaytib, tarix tumanlari aro kezib yurgan shuurim bir zumda o‘ziga qaytdi. Ro‘paramda esa hayajondan bo‘g‘riqib ketgan nevaram ko‘zlari chaqnab turardi...

Mubina Mustaqillik bayrami arafasida besh yoshga to‘ldi. Zehni o‘tkirigidan bo‘lsa kerak, har kuni bir yangi she‘r yodlab, bizni behad quvontiradi. Yana yangi she‘r yodlagan, shekilli, quvonchi ichiga sig‘may, oldimga yugurgan...

– Bobojon, bugun bog‘cha opam bizga bir zo‘o‘r qo‘shiq o‘rgatdi...

U o‘ziga yoqqan narsalar haqida gapirganda, albatta, «zo‘r» so‘zini qo‘shib aytadi...

Mubina mening og‘zimni ham ochirmay, qo‘lini ko‘ksiga qo‘ygancha, bog‘cha opasi o‘rgatgan yangi qo‘shiqni kuylay boshladi...

**Serquyosh, hur o‘lkam, elga baxt, najot,
Sen o‘zing do‘stlarga yo‘ldosh, mehribon!
Yashnagay to abad ilm-u fan, ijod,
Shuhrating porlagay toki bor jahon!**

Mening ko‘z o‘ngimda esa saxiy boboquyosh o‘z zarrin nurlarini beminnat sochayotgan hur o‘lka jonlandi. Uning purviqor tog‘lari, sarxil mevalarga boy jannatiy bog‘lari, ko‘zni qamashtiradigan oltin vodiysi, ummondek chayqalib turgan bug‘doyzorlari-yu, qorday oppoq paxtazorlari diqqatimni tortdi. Baxtidan bahra olib, yuzidan nur yog‘ilib turgan odamlar shodon qo‘shiq kuylab mehnat qilishardi. Hayot go‘zal, yashash maroqli, yurt obod, erka ko‘ngillar esa shod. Bu yurtning baxtiyor odamlari shunchaki mehnat qilmas, balki har bir ishi ijodga barobar. Shundan bo‘lsa kerak, ilm-u fan ham baravj...

Mubinaning bolalarga xos shirali ovozi yuqori pardalarga ko‘tarildi. Men esa yana ko‘hna tarix zarvarlari ichra singib ketdim. Ko‘z o‘ngimda shu aziz yurti deb jang qilgan, so‘nggi tomchi qoni qolguncha uni mardonavor himoya etgan, bashar ahlini lol qoldirgan ne-ne mo‘jizalar

yaratgan, o‘zbek xalqining dong‘ini necha-necha dovonlar osha mangu taratgan buyuk ajdodlarim jonlandi.

Mo‘g‘ul bosqinchilariga qarshi kurashda yog‘iy qo‘lidagi tug‘ni tortib olib, uni po‘latdek panjalari orasida mahkam qisgancha jon bergan Najmiddin Kubro, dushmanini ham hayratga solib, ham havasini keltirib, Jayxundan ot sakratgan Jaloliddin Manguberdi, ko‘z ilg‘amas sarhadlarni yakrav

qilgan Sohibqiron Amir Temur, osmon toqiga narvon qo‘ygan Mirzo Ulug‘bek, she‘riyat mulkining sultoni Alisher Navoiy, shohlikda shoir, she‘riyatda shoh bo‘lgan Bobur, boshidan kechib bo‘lsa-da, ma‘rifat yalovini boshi uzra baland ko‘targan jadedlar va yana qanchadan-qancha betakror bobolarim birma-bir gavdalandi...

Istiqlol mash‘ali, tinchlik posboni bo‘lgan haqsevar ona yurtim, shu aziz Vatan ravnaqi yo‘lida fidokorona mehnat qilayotgan bag‘ri keng insonlarga zo‘r qanot bo‘layotgan erkin, yosh avlodlar, do‘stlariga yo‘ldosh, mehribon serquyosh hur o‘lkam ko‘z o‘ngimda namoyon bo‘ldi...

Beixtiyor o‘ng qo‘limni ko‘ksimga qo‘ygancha, nevaramga qo‘shilib kuylay boshladim:

**Bag‘ri keng o‘zbekning o‘chmas iymoni,
Erkin, yosh avlodlar senga zo‘r qanot!
Istiqlol mash‘ali, tinchlik posboni,
Haqsevar ona yurt, mangu bo‘l obod!**

Hozirgina yozib tugatganim, shoh va shoir Bobur Mirzoning Vatan firoqidan ozurda ko‘ngil kechinmalaridan so‘zlovchi tarixiy hikoyam ustiga uch-to‘rt tomchi to‘kildi. Bu ozod va obod Vatanda yashayotgan, faxrdan boshi osmon, quvonchdan ko‘ngli shodon qalbning ko‘z yoshlari edi...

**Temir QURBONOV,
is‘tiefodagi podpolkovnik.**

Davlat madhiyasi yangraganda qo‘limizning ko‘ksimizda turishi Vatanni chin yurakdan sevish kerakligini anglatadi. Bu qalbgaga yaqin qo‘shiq ehtirom va hurmat belgisidir. Shu ma‘noda xalqni ulug‘vor maqsadlar yo‘lida birlashtira oladigan qudratli qo‘shiqdir. Uni hurmat qilish va yurakdan kuylash har birimizning yuksak insoniy burchimizdir.

Viloyat va tuman IIBda tantanali tadbirlar boshlanishi oldidan madhiyamiz yangraganida qalbmida ajib bir ulug‘vorlik, shiddat sezaman, kuch-qudratga to‘lib borayotgan ozod va obod Vatanim ko‘z o‘ngimdan o‘tadi. Qisqagina satrlarda olam-olam ma‘no mujassam, u yangragan davraga fayziyoblik yog‘iladi, go‘yo. Uning har bir satrida xalqimizning xohish-irodasi, o‘z tanlagan yo‘lidan olg‘a borayotgan mamlakatning bag‘rikengligi, do‘stlarga yo‘ldosh va mehribonligi tarannum etilgan.

Ayniqsa, jahon chempionlari, olimpiada g‘oliblari, fan, ta‘lim, madaniyat yo‘nalishidagi xalqaro tanlovlar sovrindorlarni taqdirlash jarayonlarida davlat madhiyasi yangraganda har bir o‘zbekistonlikning qalbi faxr-iftixor tuyg‘usiga to‘lishi tabiiy. Madhiya ana shunday g‘oliblik qo‘shig‘i bo‘lib, butun qit‘alararo yurtimiz shon-shavkatini olamga taratishda muhim ahamiyat kasb etadi.

**Barkamol XURSANOV,
Norin tumani IIB huzuridagi Tergov
bo‘linmasi katta tergovchisi, mayor.**

Har gal qayerda, qachon bo‘lmasin, davlatimiz ramzlariga ko‘zim tushganda, ayniqsa, madhiyamiz yangraganda ich-ichimdan to‘lqinlanib ketaman. Va bu g‘urur, faxr-iftixorni doim to‘la-to‘kis ta‘riflashga qiyinalaman. Go‘yoki, ularda ona Vatanning ko‘ngilga halovat berguvchi tinchligi, osoyishtaligi, saxovatli quyoshining tafti, barq urgan bog‘larining barakasi, bepyon kengliklarining yashillikka burkangan mavji, bag‘rikeng, mehmondo‘st, samimiy insonlarining yorug‘ qiyofasi, mehr-muhabbati akslangan.

Oilada farzandlarim qalbiga ham vatanparvarlikdek muqaddas va ulug‘ tuyg‘uni chuqur singdirishga harakat qilaman. Toki, kelajakda ular azmu shijoati baland, ko‘nglida buyuk istiqloлга ishonchi mustahkam, shu yurt koriga yaraydigan yetuk inson bo‘lib ulg‘aysin.

**Marjona MARDIYEVA,
Bulung‘ur tumani IIB JXX HPB XQMB
katta inspektori, leytenant.**

■ Самаркандская область

«АКТУАЛЬНЫЕ 50 ДНЕЙ»

В рамках специальных профилактических мероприятий в Ургутском районе Самаркандской области проведены ночные рейды.

Сотрудники ДПС и ППС организовали патрулирование улиц, уделяя особое внимание соблюдению Правил дорожного движения и обеспечению общественной безопасности. Такие меры способствуют снижению уровня аварийности и повышению дисциплины участников дорожного движения.

В ходе мероприятий водители, нарушившие ПДД, были привлечены к ответственности, а их транспортные средства направлены на штрафные стоянки. Выявлялись лица, находящиеся в состоянии алкогольного или наркотического опьянения за рулем. Помимо этого, сотрудники прово-

дили профилактические беседы, напоминая о важности соблюдения правил, проявления личной ответственности за свою безопасность и безопасность окружающих. Мероприятия по-

лучили положительный отклик среди населения, проявив значимость подобных инициатив для общества.

Призываем всех участников дорожного движения быть внимательными, помнить, что безопасность на дорогах – наша общая задача!

Соб. корр.

Грани сотрудничества

НА ПУТИ СТАНОВЛЕНИЯ

С сентября нынешнего года в Академии МВД Узбекистана функционирует факультет по работе с зарубежными кадрами, первыми воспитанниками которого стали курсанты из Таджикистана. Они учатся по направлениям «Деятельность по профилактике правонарушений», «Экспертно-криминалистическая деятельность».

Обучение в Академии – это не только учебные занятия. Для курсантов организовываются различные мероприятия, в том числе позволяющие глубже погрузиться в специфику правоохранительных органов, получить дополнительные знания о системе подготовки специалистов для ОВД.

– Недавно курсанты посетили Ташкентский академический лицей №1 МВД, где встретились с будущими коллегами, имели возможность ознакомиться с внедренной здесь системой обучения, узнать о достижениях лицеистов, их планах, – говорит старший преподаватель-методист майор Екатерина Архан-

гельская. – В свою очередь курсанты из Таджикистана поделились впечатлениями от обучения в авторитетном вузе – Академии. Подобные встречи способствуют формированию у обучающихся чувства принадлежности к большому профессиональному сообществу.

Азиз КАРШИЕВ,
подполковник.

SOHAMIZ MALIKALARI

HAYOTIMNI KASBIMSIZ TASAVVUR ETOLMAYMAN

– deydi kapitan Guli Ochilova

(Davomi. Boshlanishi
1-betda).

Bugungi kunda tuman-da xotin-qizlar o'rtasida jinoyatchilikning barvaqt oldini olish maqsadida ayollarning oilaviy sharoiti va muammolarini o'rganib, ularni ijtimoiy qo'llab-quvvatlashda hamkor tashkilotlar bilan birgalikda samarali ishlar olib bormoqda. Misol uchun aytadigan bo'lsak, 385 nafar xotin-qizni ishga joylashtirishda, 83 nafariga tibbiy, 35 nafariga moddiy, 178 nafariga psixologik, 250 nafariga huquqiy yordam ko'rsatishda jonbozlik ko'rsatdi.

Bundan tashqari, 28 nafar xotin-qizning tadbirkorlik faoliyatini yo'lga qo'yish-

da ko'maklashgan bo'lsa, 95 ta ajralish yoqasiga kelib qolgan oilalarning yarashi-shiga erishdi. Shuningdek, tazyiq va zo'ravonlikdan jabrlangan 192 nafar xotin-qizga himoya orderi berildi. Shuningdek, hamkorlikda olib borilgan tushuntirish ishlari natijasida 135 ta oila yarashtirildi, 57 ta oilaning nizosi bar-taraf etildi. Order talabini buzgan 25 nafar zo'ravon-ga nisbatan tegishli tartibda hujjatlar rasmiylashtirib, jazo muqarrarligi ta'min-landi.

– Hayotimni kasbimsiz tasavvur etolmayman, – deydi kapitan Guli Ochilova. – Chunki jamoamizdagi barcha hamkasblarim menga og'a-inidek bo'lib

qolishgan. Oilamdan esa ko'nglim to'q. Turmush o'rtog'im, Xurshid aka tushungan inson. U kishi

boshqa kasb sohibi bo'lsa-da, xizmatimni qadrlaydi. Shu bois ham zimmamda-gi vazifani, berilgan top-

shiriqlarni bajarishga doimo ulgurayapman.

Mirzoqul AHADOV,
o'z muxbirimiz.

Buxoro viloyati.

JAZONI IJRO ETISH TIZIMIDA

HUNARLI XOR BO'LMAS

Mamlakatimiz jazoni ijro etish tizimida mahkumlarni amaldagi qonunlarga, jamiyatdagi axloqiy qoidalarga hurmat ruhida tarbiyalash, ozodlikka chiqqach, hayotda o'z o'rinlarini topishlariga ko'maklashish kabi qator ijobiy ishlar amalga oshirilmoqda. Buni IIV huzuridagi JIED To'rtinchi mintaqaviy muvofiqlashtirish markazi 33-sonli manzil koloniyasi misolida ham ko'rishimiz mumkin.

– Hayotda kasb-hunarli inson hech qachon xor bo'lmaydi. Shu sababdan, avvalo, jazo muddatini o'tayotgan shaxslarni kasb-hunarga, halol mehnat qilishga o'rgatishga alohida e'tibor qaratilmoqda, – deydi manzil-koloniya boshlig'i, podpolkovnik Zokir Subxanov.

Darhaqiqat, o'tgan yil mobaynida 79 nafar, joriy yilning o'tgan davrida esa

117 nafar mah-kum ustoz-shogird maktabida o'qib, sertifikatlar olishdi. Mahkumlar bilan ularga mos ravish-da tarbiyaviy pro-filaktik ishlar olib borilmoqda.

Ularning band-ligini ta'minlash maqsadida ham bir qator ishlar olib

borilmoqda. Muassa-sadagi metallga qayta ishlov berish sexida 5 nafar, issiqxonada 4 nafar mahkum, ish-chi kuchiga ehtiyoji bo'lgan tashkilotlar-da ham mahkumlar mehnat qilishadi.

«Daromadga ya-rasha buromad» deganlaridek, man-zil-koloniya ishlab chiqarish-dan ko'rilgan foyda hisobidan mahkumlarning yashash sha-roitlari yaxshilanmoqda. Jum-ladan, ularning yotoqxonasi, uchrashuv xonasi, oshxona, yu-vinish xonalari va boshqa binolar ta'mirdan chiqarildi.

Sodiq RAHIMOV,
o'z muxbirimiz.

JARAYON

BILIMLAR SINOVDAN O'TKAZILMOQDA

Toshkent viloyati IIBB Ma'naviy-ma'rifiy ishlar va kadrlar bilan ta'minlash xizmati Jismoniy va jangovar tayyorgarlik bo'limi xodimlari shaxsiy tarkibning xizmat, jangovar, jismoniy va axloqiy-psixologik tayyorgarligini tashkil etish, malaka toifasini berish hamda reyting baholash tizimini yanada takomillash-tirish borasida qator sa'y-harakatlarni amalga oshirib kelishmoqda.

– Zamonaviy jihozlangan xonalarda xodimlarning ijtimoiy-siyosiy, axborot-kommunikatsiya texnolo-giyalari hamda sohaga oid bilim va ko'nikmalarini aniqlash maqsadida test sinovlari o'tkazib kelinmoq-da, – deydi bo'lim katta inspektori, katta leytenant Javlonbek Saidnabiye. – Sinovlarning shaffof va adolatli o'tishini ta'minlash uchun xonalarga videoku-zatuv moslamalari o'rnatilgan.

Darhaqiqat, yaratilgan imkoniyatlar viloyat ichki ishlar organlari xodimlari o'z ustida yanada ko'proq ishlab, izlanib, bilim saviyasi va dunyoqarashini boyi-tishda muhim ahamiyat kasb etadi.

– Test sinovlarini topshirish uchun viloyat IIBB to'rtinchi mintaqaviy hududidan keldim, – deydi konvoy guruhi komandiri, mayor Doniyor Jabbo-rov. – Berilgan 50 ta savoldan 46 tasiga to'g'ri javob berib, 1-malaka toifasini himoya qilganimdan behad mamnunman.

Abu KENJAYEV,
o'z muxbirimiz.

Toshkent viloyati.

TO'MARISGA IZDOSHDIR ULAR

Iqtisodiyotning barqaror rivojlanishi, yangi ish o'rinlarini yaratish, mamlakatning investitsiyaviy jozibadorligini oshirishda turizm sohasi muhim ahamiyatga ega. «O'zbekiston – 2030» strategiyasi-da tashqi va ichki turizmni rivojlantirish bo'yicha qator vazifalar belgilangan. Shu bois so'nggi yillarda respublikamizdagi turizm ob'yektlarida jamoat tartibini saqlash, huquqbuzarliklarning oldini olish va jinoyatchilikka qarshi kurashning zamonaviy tizimini yaratishga yo'naltirilgan kompleks chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda.

– Poytaxt viloyatining diqqatga sazovor joylaridan biri bo'lgan Bo'stonliq tumanidagi turizm namoyishi ob'yektlari va infratuzilmasi hududlarida jamoat tartibini saqlash va xavfsizlikni ta'minlash, sayyohlarga turli masalalarda amaliy yordam ko'rsatish yo'nalishlarida xizmat qilib kelyapman. Bu kasbni tanlaganimdan afsuslanmayman, – deydi u.

Kapitan Sitora Saydinova shu yil viloyat IIBB miqyosida o'tkazilgan ko'rik-tanlovning «Yilning eng yaxshi ayol xodimasi» nominatsiyasi g'olibi deb topildi. Shuningdek, 2–5 sentabr kunlari AQSHning Chikago shahrida o'tkazilgan Xalqaro ayol politsiya xodimlari assotsiatsiyasi konferensiyasida mamlakatimiz vakillari qatorida namunali ishtirok etib, o'zining bilim va ko'nikmalarini oshirdi hamda chet el tajribalarini o'rganib qaytdi.

– Yurtimizga tashrif buyurgan sayyohlarda har tomonlama yaxshi taassurotlar qoldirishimiz, ular o'zini xavfsiz his qilishi, har qanday holatda yurtimiz haqida to'liqlanib gapira ola-

tartibini saqlash guruhi inspektori katta leytenant Sabohat Sultonova quvonch bilan.

Haqiqatan ham, ichki ishlar organlarida faoliyat yuritish ayol kishi uchun oson emas. Ammo tanlagan kasbini astoydil sevgan insonga uning mashaqqatlari bilinmas ekan. Buni Sabohat misolida yaqqol ko'rishimiz mumkin. U o'qish va kasbiy faoliyati davomida ko'p bora e'tirof etilgan, bir qancha mukofotlarga loyiq ko'rilgan. Zulfiya nomidagi davlat mukofoti laureati, 1-DAN qora belbog' sohibi, karate bo'yicha o'smirlar, yoshlar va

Ichki ishlar organlarida zimmaridagi vazifalarni sharaf bilan ado etayotgan ayol xodimalarning ham soha rivojida munosib o'rni bor. Birgina xavfsiz turizmni ta'minlash bo'linmalarida 20 dan ortiq xodimlar xizmat qilishadi. Shunday matonatli ayollardan biri katta leytenant Sabohat Sultonovadir.

Aslida, insonning qaysi kasbni tanlashida oiladagi muhitning ta'siri katta bo'ladi. Sabohat bolaligidanoq ichki ishlar organi xodimasi bo'lishni orzu qildi va vaqti kelib aynan shu kasbni tanladi.

U bolaligidan sportning karate turiga juda qiziqar, ko'plab musobaqalarda qatnashib, g'oliblikni qo'lga kiritardi. Sabohatdagi qat'iyat, balki, ana shu paytdan shakllangan bo'lsa, ajab emas.

O'zbekiston davlat jahon tillari universitetini «Ingliz tili filologiyasi» ixtisosligi bo'yicha tamomlagan Sabohat oradan bir yil o'tgach, Xorazm viloyati IIB Xavfsiz turizmni ta'minlash boshqarmasida faoliyatini boshlaydi. U xorijiy tillardan rus, ingliz, turk tillarida erkin so'zlasha oladi. Shu bilan birga, ayni paytda arab tilini ham o'rganmoqda.

– Albatta, kasbi-mizning mashaqqatli jihatlar ko'p. Meni har doim qo'llab-quvvatlab turadigan oilam, yaqinlarim borligidan juda xursandman, – deydi Xorazm viloyati IIB Xavfsiz turizmni ta'minlash boshqarmasi jamoat

Xorijiy turistlar sonini 15 millionga, ichki sayyohlar sonini 25 millionga, ziyorat turizmi bo'yicha keladigan turistlar sonini 3 million nafarga oshirish ko'zda tutilgan.

kattalar o'rtasida o'tkazilgan ko'plab musobaqalarda faxrli o'rinlar egasi, «Kasb a'lochisi» ko'krak nishoni sohibi. Bular Sabohatning yutuqlari.

Yana bir qahramonimiz Toshkent viloyati IIBB Xavfsiz turizmni ta'minlash boshqarmasida xizmat qilib kelayotgan kapitan Sitora Saydinovadir.

Sitora O'zbekiston davlat jahon tillari universitetini tamomlagach, 2019-yili Toshkent viloyati IIBB Xavfsiz turizmni ta'minlash boshqarmasida xizmat faoliyatini boshlagan. Bugungi kunda viloyat IIBB Xavfsiz turizmni ta'minlash boshqarmasi Jamoat xavfsizligi bo'limining muhim topshiriqlar bo'yicha inspektori lavozimida samarali xizmat qilib kelmoqda. Rus, ingliz va ispan tillarida erkin muloqot qila oladi.

digan muhitni yaratib berishimiz zarur. Biz qanchalik bu ishni yaxshi uddalay olsak, xorijlik mehmonlar shunchalik xursand bo'lib ketishadi va albatta, o'z vataniga qaytgach, biz haqimizda boshqalarga so'zlashlari turgan gap, – deydi Sitora Saydinova.

Ichki ishlar organlarining xavfsiz turizmni ta'minlash bo'linmalarida xizmat qilib kelayotgan To'maris izdoshlari bo'lgan matonatli xotinqizlarimiz mashaqqatli kasbni tanlagan bo'lsalar-da, hayotidan, xizmat faoliyatidan mamnun ekanini sezish qiyin emas. Zero, ular o'z kasbiga mehr qo'yishgan. Bu tuyg'u kishiga kuch-quvvat, shijoat va matonat bag'ishlaydi.

Nodir ODILOV,
IIV TTOXTD Xavfsiz turizm boshqarmasi boshlig'i,
podpokovnik.
Abror POYONOV,
o'z muxbirimiz.

ADOLAT TANTANASI

«OTAMNING KO'ZIDA YOSHNI O'SHANDA KO'RGANMAN...»

Ayol – nozik xilqat. Chimdim mehrga dunyolarga sig'may ketadi, ozgina e'tiborsizlik esa ko'ngliga og'ir botadi. O'sha kuni Munira turmush o'rtog'i, mayor Husniddin Abdullayevga bir necha marotaba qo'ng'iroq qiladi. Javob bo'la-vermagach, alami kelgan Munira endi mening ham javobimni kutsinlar, degan ma'noda uyali telefon apparatini o'chirib qo'yadi.

Mahkamada so'roq qilinayotgan Abdullayevdan uydagilarini xabardor qilish maqsadida yaqinlarining telefon raqamini so'rashganida xayoliga faqat turmush o'rtog'i Muniraning raqami keladi, xolos. Ammo afsuski, u bilan bog'lanishning sira iloji bo'lmaydi...

Mayor Husniddin Abdullayev 1979-yili Andijon viloyati Asaka tumanida tug'ilgan. 2001-yili IIV Yong'indan saqlash oliy texnik maktabini tamomlagan. Mazkur ta'lim muassasasida turli lavozimlarda ishlab, 2007-yili Toshkent shahar Shayxontohur tumani IIB HOOB MTP profilaktika inspektori vazifasida faoliyatini davom ettirgan.

Hayot yo'li bir tekis emas ekan. O'shanda 2013-yil 11-sentabr kuni edi. Husniddin Abdullayevning har doimgidek xizmat vazifasini bajarish jarayoni. Hujjatlarni tuman IIBga olib ketayotgan payti hududda yuradigan tanish yigitlardan biri shoshib kelib, «Aka, disk sotadigan do'kon ochmoqchi edim, maslahatingiz kerak», deb gapga tutadi. Inspektor shoshib turgan bo'lsa-da, buning uchun kerakli hujjatlar rasmiylashtirish lozimligini, turli xildagi pornografik va diniy ekstremistik xususiyatga ega disklar sotuvi mumkin emasligini tushuntirib, mashinasiga o'tiradi. Yigit ko'cha boshidagi do'kongacha uning mashinasida birga chiqib olishini iltimos qiladi. Manzilga yetgach, tushib ketarkan, inspektorga sovg'a berib yuborishganini aytib, qo'lidagi selofan paketga o'ralgan pullarni tutqazadi. «Bu nima qilganing! Ol buni!» deb paketni yigitga qarata irg'itadi. Yigit «Bu — sizga», deb turgan mahali sakkiz nafardan ziyod xizmat xodimlari mashinani o'rab olishadi va Abdullayevning qo'lini orqaga qayirib, Toshkent shahar prokuraturasiga olib ketishadi...

Munira ishidan hayallayotgan turmush o'rtog'idan avvaliga xavotir bo'lmaydi, chunki xizmat vazifasi o'laroq, bunday holatlar bo'lib turardi. Shu bois ham uyali telefon apparatini yoqish, undan xabar kutish xayoliga ham kelmaydi. Keyinchalik vaziyatni bilganda esa o'zini o'zi ich-ichidan koyidi.

– Otamning ko'zida yoshni o'shanda ko'rganman, – deb eslaydi X.Abdullayev. – «Otajon, mehribonim, yig'lamang, mening aybim yo'q... Bir kuni adolat qaror topadi, ammo buning uchun vaqt kerak. Iltimos, menga ishonin!» deyolganman xolos. Otam ko'zlaridagi yoshni ro'molchasi bilan artarkan: «Oilangdan, farzandlaringdan xavotir bo'lma. Sog'lig'ingga qara» dedi-da, chiqib ketdi.

Xusniddin Abdullayevning oilada akasi, ukasi va birgina singlisi bor edi. Aka-ukalari ham ofitserlar, singlisining turmush o'rtog'i ham shu soha xodimi. Uning boshiga kelgan qora bulutlar akaukalarining emas, negadir kuyovining faoliyatiga soya solgandek bo'ladi. Hatto shuni deb uning oilasi darz ketish arafasiga yetadi. Hayot sinovlari barchani sinayotgandek bo'lardi...

Ariza va ko'rsatmalarga asoslangan jinoyat ishi hujjatlariga ko'ra, jinoyat ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tuman sudining hukmi bilan 10 yil muddatga ozodlikdan mahrum etiladi. Jazo muddatining ma'lum bir qismini o'taganidan so'ng, ozodlikka chiqariladi.

– Ozodlikka chiqish – chinakam quvonch, cheksiz baxt bo'lsa-da, ammo ko'p yillardan buyon yelkamni bosib turgan og'ir yukdan xalos bo'lish dardi qiynardi. Negaki, baribir ko'pchilikning nazarida yuzim qora bo'lgan, munosabatlar ham shunga yarasha edi, – deydi Husniddin Abdullayev.

Jinoyat ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudining kassatsiya instansiyasida sud jarayoni qaytadan ko'rib chiqilib, sud hukmiga ko'ra, uning harakatlarida jinoyat tarkibi bo'lmaganligi sababli to'liq reabilitatsiya qilinadi.

– 2022-yil 23-oktabr kuni 11 nafar oqlangan xodimlar Ichki ishlar vaziri, general-leytenant Po'lat Bobojonovning huzuriga kirdik. Hurmatli vazirimiz bizni samimiy qabul qilib, xizmatga qayta tiklanishimizni aytib, kelajakdagi xizmat faoliyatimizga yuksak ishonch bildirdi. Buni eshitgan otam ko'zlarida quvonch yoshlari, dillarida, tillarida shukronalik, minnatdorlik bilan uzundan-uzun duo qildilar.

Shu asnoda adolat qaror topdi, yillar mobaynida yuzaga chiqmay kelgan haqiqat tantana qildi. 2023-yilning noyabr oyida Ichki ishlar vazirining buyrug'i bilan xizmatga tiklangan Husniddin Abdullayev bugungi kunda Chilonzor tumani bo'yicha IIOFMB 3-sonli ichki ishlar bo'limi huquqbuzarliklar profilaktikasi bo'linmasi profilaktika inspektori lavozimida ish faoliyatini davom ettirib kelmoqda.

– Xizmat formamni yana kiyarkanman, rosti, ko'nglim allanchuk bo'lib, yig'lab yuborganimni ham yashirmayman, – deydi lavhamiz qahramoni. – Yangi O'zbekistonda Konstitutsiya va qonunlar ustuvorligi ta'minlanib, inson huquq va erkinliklari ishonchli himoya qilinishiga ishonardim. Xudoga shukr, oilam, yaqinlarim, kasbdoshlarim, mahallako'y oldida yuzim yorug' bo'ldi.

Mayor Husniddin Abdullayevga ish joyiga yaqin bo'lgan hududdan barcha qulayliklarga ega bo'lgan xizmat uyi berildi. Turmush o'rtog'i Munira shu hududdagi 179-sonli maktabda ingliz tilidan dars berib kelmoqda. Gulhoyo, Azizbek, Lazizbek farzandlarini Vatan xizmatiga kamarbasta isonlar etib tarbiyalab kelishmoqda.

Adolat FAYZIYEVA,
o'z muxbirimiz.

Toshkent shahri.

DAVRA SUHBATI

ERKIN VA FAROVON HAYOT GAROVI

IIV Moliya va moddiy-texnika ta'minoti departamenti harbiy tuzilmalarining faoliyatini ta'minlash bazasida tashkil etilgan «Konstitutsiya – erkin va farovon hayot garovi!» mavzusidagi davra suhbatida Asosiy qonunimiz – farovon hayot kafolati ekanligi haqida so'z yuritildi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi katta o'qituvchisi, yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori Dilmurod Rahimov Konstitutsiyamizning mazmun-mo-

hiyati haqida to'xtalarkan, unda eng ezgu g'oyalar qamrab olinganini ta'kidladi.

– Asosiy qomusimizda xalqimizning ko'plab xohish-istaklari o'z aksini topgan, – deydi Kadr va hisob

yuritish bo'linmasi boshlig'i, mayor Mas'ud Toshpulatov. – Bu esa yurtdoshlarimizning turmush farovonligi oshishi, shukronalik hissi bilan yashashiga xizmat qiladi.

Tadbirda O'zbekiston Milliy universiteti professori To'liqin Eshbekov o'z she'r-laridan o'qib berdi. Yashnobod tumani 226-sonli maktab o'quvchilari ham o'z chiqishlari bilan ishtirok etishdi.

Gulnoza TURG'UNBOYEVA,
o'z muxbirimiz.

SALOMATLIK SABOQLARI

ORTIQCHA VAZN – ORTIQCHA TASHVISH

Aksariyat hollarda semiz odamlarda uglevod va yog' almashinuvi buziladi. Qorindagi yog' qatlamlari vena tomirlarida qon harakatining susayishi yoki to'xtab qolishiga sabab bo'lishi mumkin. Hosil bo'lgan va tobora hajmi ortgan yog' qatlamlari yurak-qon tomir tizimi ishiga xalaqit qilib, arterial qon bosimi ko'tarilishi, tromblar hosil bo'lishiga olib keladi. Semizlik glyukozani o'zlashtirish mexanizmi ishiga ham salbiy ta'sir ko'rsatib, qandli diabet rivojlanishi uchun jiddiy xavf tug'diradi.

Shuningdek, semizlik tayanch-harakat apparati kasalliklariga olib kelishi mumkin. Chunki tana yuki umurtqa, oyoq suyaklari va bo'g'inlarga tushadi. Bunday vaziyatda suyak-mushak apparatiga zarar yetadi, umurtqa osteoxondrozi, churra, podagra, osteoartroz va boshqa kasalliklar yuzaga keladi. Vazn ko'rsatkichi qanchalik yuqori bo'lsa, oshqozonosti bezi uchun yuklanish tobora ortadi. Bunday odamlarda surunkali shaklga o'tuvchi va davolanishi qiyin bo'lgan patologiya tez rivojlanishi mumkin.

Bundan tashqari, ortiqcha vaznga ega insonlar mavsumiy shamollash kasalliklariga beriluvchan bo'ladi. To'ladan kelgan odamlarda O'RVI hamda gripp juda og'ir kechadi va ko'pincha

asoratlar qoldiradi. Semizlikka moyil kishilar ko'p hollarda gastrit, qulunj (kolit) va yara kasalliklaridan aziyat chekadi. Bunday insonlarning oshqozon yoki ichaklarida xavfli o'sma paydo bo'lish ehtimoli yuqori.

Yurak ishemik kasalligi va miokard infarkti ham ko'pincha semizlik tufayli kelib chiqadi. Odamda bel va tos aylanasi hajmi o'rtasidagi farq qanchalik oz bo'lsa (hatto tana og'irligi u qadar oshmagan bo'lsa ham), ushbu kasalliklarning rivojlanish ehtimoli shunchalik katta bo'ladi.

Ma'lumki, ortiqcha vaznli kishilar o'z ko'rinishidan mamnun bo'lmaydi. Ulardan ba'zilar ishga joylashish va atrofdagilar bilan munosabatda qiyinchiliklarni his qiladi. O'zini o'zi

baholash, hurmat qilish darajasi pasayadi, tushkun kayfiyatda yuradi, oilaviy hayotda ham ko'ngilsizliklarga duch keladi. Va nihoyat, bularning hammasi ruhiy holatning buzilishiga olib keladi.

Shunday ekan, yuqorida qayd etilgan kasallik va muammolarning oldini olish uchun, tabiiyki, mutaxassis va parhezshunoslar yordamiga tayanishingiz mumkin. Lekin, avvalo, sog'lom ovqatlanish qoidalarini yodgingizda tuting: fast-fud va o'ta yog'li taomlar, shirinlik va gazli ichimliklardan voz keching, uyquga yotish oldidan 3–4 soat oldin tamaddi qiling, kamida kuniga 30–40 daqiqa yurishni odat tusiga kiriting.

Gulchehra AZIMOVA
tayyorladi.

GOLUBIKA (ko'k buta mevasi)

Golubika bugungi kunda dunyo bozoridagi eng qimmat rezavor hisoblanadi. So'nggi yillarda O'zbekistonda ham yetishtirib kelinayotgan mazkur rezavor B, K, P, PP vitaminlari, karotin, kalsiy, fosfor, temir va boshqa minerallarga boy. Shu sababdan ham organizmga foydasi bisyor. Xususan:

- yurak faoliyatini normallashtiradi;
- qon tomirlari devorlarini mustahkamlaydi;
- ichak va oshqozonosti bezining ishini yaxshilaydi;
- qondagi shakarni pasaytiradi (diabet kasalligi uchun foydalidir);
- ko'rish qobiliyatini yaxshilaydi;
- radioaktiv moddalarni tanadan chiqaradi;
- asab hujayralarining qarishini sekinlashtiradi;
- metabolizmi tezlashtiradi.

Antosian – golubikalarga rang beradigan antioksidant bo'lib, yallig'lanishga qarshi kurashish va hujayralarni himoya qilish uchun kuchli xususiyatlarga ega. Bundan tashqari, tabiiy shirin ta'mga ega mahsulot boshqa shirinliklarga qaraganda deyarli kaloriyalarni o'z ichiga olmaydi.

Golubikalar nafaqat muhim ozuqaviy C vitaminiga boy, balki u turli yo'llar bilan organizmga quvvat berishi ham mumkin. Ba'zi tadqiqotlar golubika iste'mol qilishni qon bosimini pasaytirish bilan bog'laydi. Golubika qon tomirlariga yordam beradigan polifenolik birikmalarga boy bo'lgani sababli, ular yurakni himoya qiluvchi mahsulot hisoblanadi.

Ushbu rezavorlar mavsumdan qat'i nazar, har doim o'ziga xos ta'm, shirin, to'yimli va foydaliligi bilan barchaga manzur. Hatto sog'liq uchun foydasini maksimal darajada oshirish va mazasini saqlab qolish uchun bu meva muzlatib ham qo'yiladi.

Har qanday oziq-ovqat iste'molidan vazn ortishi mumkin, agar u juda ko'p iste'mol qilinsa, lekin golubika haqida gap ketganda, bu fikr o'rinsiz. Negaki, bir stakan golubika atigi 80 kaloriya va 9 grammgacha kletchatkani o'z ichiga oladi, minimal kaloriya bilan maksimal lazzatdan tashkil topgan bunday kombinatsiya insonni uzoq vaqt to'qlik hissi bilan ta'minlaydi.

Shu bois ham ratsionga har qanday shakldagi golubikani qo'shish mumkin. Undan salatlar, muzlatilgan holatda ichimliklar tayyorlasa ham bo'ladi. Shuningdek, uy sharoitida mazali smuzi, quymoq va shirinliklar pishirishda ham golubikadan foydalanish salomatlik uchun foydalidir.

Adolat FAYZIYEVA tayyorladi.

РАННИЕ ПРИЗНАКИ ПРОБЛЕМ С СЕРДЦЕМ

Одышка. Насторожить должна одышка при незначительных физических нагрузках, которой раньше не было. Не хватает воздуха, сбивается дыхание, учащается сердцебиение, сложно разговаривать – и все это при неспешном подъеме по лестнице или ходьбе с небольшим уклоном вверх? Посетите терапевта или кардиолога.

Кашель. Причиной кашля могут быть не только брон-

хиты и другие заболевания дыхательных путей. «Сердечный» кашель имеет затяжной характер, не проходит после лечения отхаркивающими и другими средствами, усиливается в положении лежа.

Бледность. При сердечно-сосудистых заболеваниях нарушается кровообращение. Кожа становится бледной, приобретает сероватый оттенок, иногда появляется синева кожи в области носогубного треугольника, рук.

УПРАЖНЕНИЯ ОТ ЗАСТОЯ ЖЕЛЧИ

Важно поддерживать здоровье органов пищеварения для хорошего самочувствия. Вместе с правильным питанием, можно делать специальные упражнения для работы с желчью. Они помогут избежать застоев и других проблем.

Одним из эффективных упражнений является поворот туловища. Сядьте на стул, слегка наклонитесь вперед и сделайте плавный поворот влево и вправо. Это упражнение помогает стимулировать желчный пузырь и улучшает пищеварение.

Еще одним полезным упражнением является «колени-локоть». Лягте на

спину, поднимите ноги, согните их в коленях под прямым углом. Поднимите руки вверх и попытайтесь дотронуться коленями до локтей. Это укрепляет мышцы брюшного пресса и способствует нормальной работе желчного пузыря.

Не забывайте, что регулярные физические упражнения помогают поддерживать организм в тонусе и избежать многих проблем, в том числе и застоя желчи.

Попробуйте эти упражнения для поддержания здоровья желчного пузыря и всего организма.

■ Республика Каракалпакстан

ДИСЦИПЛИНА ПРИВИВАЕТСЯ С ДЕТСТВА

Предотвращение дорожно-транспортных происшествий в немалой степени зависит от осведомленности детей о Правилах дорожного движения.

Учитывая это, сотрудники УБДД СОБ МВД Республики Каракалпакстан проводят агитационно-пропагандистскую работу в дошкольных образовательных организациях и общеобразовательных школах. В 212 детсадах созданы площадки для обучения Правилам дорожного движения, в 306 школах организованы специальные классы.

Служба миграции

В последние годы количество иностранцев, прибывающих в нашу страну в качестве туристов или для временной трудовой деятельности, неуклонно растет.

Это свидетельствует о привлекательности Узбекистана и росте объема инвестиций. За 10 месяцев текущего года Управлением миграции и оформления гражданства МВД Республики Каракалпакстан и его территориальными подразделениями зарегистрировано 18 517 иностранных граждан и лиц без гражданства. В ходе проведенных мероприятий выявлено 258 случаев административных правонарушений, за которые к виновным были применены соответствующие меры.

Азамат ПИРНИЯЗОВ,
соб. корп.

MUNAJJIMLAR BASHORATI

(8-dekabr dan 15-dekabrgacha)

Qo'y. Bu davrda sizni quvonchli va yoqimli o'zgarishlar kutmoqda. Bu holatning kutilmagan-da yuz berishi sizni aslo xavotirga solmasin. Oila a'zolaringiz bilan o'zaro munosabatda keskin burilishlar kuzatilishi mumkin. Bu borada aql bilan harakat qilish maqsadga muvofiq.

Buzoq. Ushbu davrni oila a'zolaringizga yaqin-roq bo'lishga bag'ishlang. Bu harakatlar munosib baholanadi, albatta. Bu davrda parhezga mukka tushmagan ma'qul. Shanba va yakshanba kunlarini toza havoda sayr qilib yoki faol harakatda o'tkazing.

Egizaklar. Umidingizni uzgan pul mablag'i shu hafta kutilmaganda kelib tushishi mumkin. Ularni aql bilan sarflang. Avvaldan rejalashtirilmagan safarga chiqish ehtimoli yuqori. Agar gap hordiq chiqarish haqida ketayotgan bo'lsa, hech ikkilanmay rozi bo'ling.

Qisqichbaqa. Bu hafta siz uchun juda samarali va omadli davr. Uyda ko'p narsaga ulgura olmasangiz ham, ishda barcha vazifalarni muvaffaqiyatli amalga oshirasiz. Moliyaviy masalalarda ham qiyinchilikka duch kelmaysiz. Dam olish kunlari tabiat qo'yniga dam olishga chiqing.

Arslon. Bu davr uchun tuzgan rejalaringiz yaqin insonlarning pand berishi tufayli amalga oshmasligi mumkin. Bu haftada kelib tushgan moliyaviy takliflarga jiddiy e'tibor qarating. Oilaviy hayotda esa, ko'proq his-tuyg'ularga ishonang.

Parizod. Kim bilandir murosaga kela olmay, tortishib qolgan bo'lsangiz, tezroq yarashishga harakat qiling. Ish joyingizda o'ta murakkab topshiriq yuklanishi, hafta so'ngida esa rejada bo'lmagan xarajatlar kuzatilishi mumkin. Bu davrda yon-atrofdagilar bilan xushmuomala bo'ling, ular bilan aslo bahslashmang.

Tarozi. O'zingizni hech narsaga ulgura olmayotgandek his qilasiz. Bu haftada farzandlaringizga odatdagidan ko'proq e'tibor talab qilinadi. Ba'zi ishlarni chetga surib qo'yishga tayyor turing. Sog'liqni yo'qotmaslik uchun o'zingizni asrab harakat qilishingizga to'g'ri keladi.

Chayon. Hissiyot va vahimaga berilmaslikka, asabiylashmaslikka harakat qiling. Bu haftada rejalashtirilgan uchrashuvlar o'ta yoqimli va omadli o'tadi, ba'zilar hatto xotiraga muhrlanib qoladi. Hal etib bo'lmaydigan va chigal masalalar hech bir qiyinchiliksiz o'z yechimini topadi.

O'qotar. Bajara olishga ishonchingiz komil bo'lmagan ishlarga kirishmang. Sa'y-harakatlar zoye ketmasligini istasangiz, barcha vazifalarni hamkasblar bilan birgalikda amalga oshiring. Mablag' sarflashda ehtiyotkor bo'ling, ularning ba'zilar omadsiz bo'lishi mumkin.

Tog' echkisi. Kelayotgan haftada sizni yangi taassurotlar va yorqin his-tuyg'ular kutmoqda. Salomatlikka jiddiy e'tibor qarating, o'zingizga biroz dam bering va kelgusi uzoq muddat uchun kuch-quvvat yig'ing – bu sizga hozir juda zarur. Oila a'zolaringizga ko'proq vaqt ajratishga harakat qiling.

Qovg'a. Surunkali xastaliklar bu hafta o'zini kuchliroq namoyon etishi mumkin. Shu sababdan sog'lom turmush tarziga rioya qilishni unutmang. Hafta so'ngida siz kutmagan moliyaviy tushumlar ehtimoli yuqori.

Baliq. Bu haftada sizni yangi va omadli tanishuvlar kutmoqda. Xizmat joyida esa belgilangan vazifalarni o'z o'rnida va vaqtida bajarish tavsiya etiladi. Oilada maishiy masalalar bilan bog'liq kelishmovchiliklarni oqilona bartaraf etishga harakat qiling.

ИИБ раҳбарияти, шахсий таркиби ва Фахрийлар кенгаши вазирилик Тиббиёт бошқармаси бошлиғи, подполковник Шухрат Нишоновга волидаи мухтарамаси
Ўғилой аянинг
вафоти муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

www.postda.uz

t.me/postdarasmiy

www.facebook.com/postdauz

www.instagram.com/postda_uz

MUSHOHADA

QALB KO'ZI

Bir zamonlar bir ko'zi g'ilay va bir oyog'i kalta podshoh bo'lgan ekan. Kunlarning birida u barcha rassomlarni chaqirtirib o'z suratini jismoniy nuqsonlarini yashirgan holda chizishni buyuribdi. Lekin rassomlarning birortasi bunga rozi bo'lmabdi.

Ular o'zaro «Bir ko'zi g'ilay va bir oyog'i kalta podshohni sog'lom ko'z va oyoqli qilib tasvirlash yolg'on manzara bo'ladi, biz bunday ishga qo'l urmaymiz», – deyishibdi va har xil bahonalar bilan shohga o'z uzrlarini izhor qilibdi.

Ammo bir rassom bunga rozi bo'lib, barcha musavirlarni hayratga solibdi.

Haqiqatan, u podshohning nuqsonsiz rasmini juda ham chiroyli tasvirlabdi. Suratda podshoh ov miltig'ini ushlab kiyikni nishonga olayotgan holatda edi. Bunday paytda tabiiyki, ovchi bir ko'zini yumib olgan hamda bir oyog'ini bukib, yerga tayanib turgan bo'ladi.

Mahoratli rassom suratda podshohning g'ilay ko'zi va cho'loq oyog'ini shu holatda yashira olibdi.

Boshqa hamkasblari uning mahorati va ziyrakligiga qoyil qolib, tasannolar aytibdi. Chunki u odamlarga ayb-

lov ko'zi bilan emas, balki ijobiy ko'z bilan qarab, uni benuqson suratda tasvirlay olgan edi.

Feruza RAHMONQULOVA,
o'z muxbirimiz.

Ba'zan atrofimizdagi insonlarning harakatlariga osongina salbiy baho beramiz. Vaholanki, ular nuqsonmi yoki hikmat ekanligini ko'pda fahmlayvermaymiz.

Aslida olam hikmatlarga to'ladir. Uni ko'rmoq uchun esa qalb ko'zimiz uyg'oq bo'lishi lozim. Insonning qalbi esa ilm bilan, o'zlikni anglash bilangina uyg'onadi. Inson qachon o'zligini anglaydi? Qachonki, u xoh yaxshi, xoh yomon kishi bo'lsin, uning ham bir yaratq ekanini anglaganda, oldimizdan chiqayotgan har narsa, voqea-hodisalar zamirida bizga berilgulik saboq borligini tushuna boshlagandagina o'zini taniydi. Bunday inson esa har bir narsadan hikmat izlab yashaydi. Zero, illat izlaganga illat, hikmat izlaganga esa hikmat beriladi.

«Obuna – 2025»

HURMATLI HAMKASBLAR
VA MUSHTARIYLAR!

Sizlarga «Postda – Ha nocty» gazetasi hamda «Qalqon – Щит» jurnaliga 2025-yil 1-yarim yilligi uchun obuna davom etayotganligini ma'lum qilamiz.

Shu munosabat bilan Sizdan obuna uchun pul to'lovlarini IIV Birlashgan tahririyatining hisob raqamiga to'g'ridan-to'g'ri o'tkazish orqali nashrlarimizga obuna bo'lishlaringizni tavsiya etamiz. Shunda gazeta va jurnallarimiz xonadon va ish joy manzillaringizga o'z vaqtida, muntazam yetib boradi va siz ulardan doimo xabardor bo'lib borasiz.

Tahririyat hisob raqami:

(h/r: 2340 2000 3001 0000 1010. O'z.R. Iqtisodiyot va moliya vazirligi bank kodi 00014, shaxsiy hisob varaq: 4700 1086 0262 8770 3110 1179 001. STIR: 200 637 499).

Obuna tugashiga juda oz vaqt qoldi. Tezkor xabarlar, shov-shuvli jinoyatlar haqidagi maqolalar, qatra, hajviya va hikoya kabi rang-barang janrdagi materiallar, kun hikmatlari hamda e'lonlardan doimo boxabar bo'lishni istasangiz tezda obuna bo'lishga shoshiling.

Turli anglashilmovchiliklarning oldini olish, firibgarlar aldovlariga uchib qolmasligingiz uchun yana bir bor, sizlardan to'g'ridan-to'g'ri tahririyat hisob raqamiga pul o'tkazish orqali obuna bo'lishga chaqiramiz.

Postda
Ha nocty

MUASSIS:

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ICHKI ISHLAR VAZIRLIGI

Bosh muharrir –

polkovnik
Bernora **SADIKOVA**

Bosh muharrir o'rinbosarlari –

podpolkovnik Azizjon **FAYZIYEV**
kapitan Aziza **BOHODIROVA**

Mas'ul kotiblar –

Erkin **SATTOROV**
Sarvar **SOBIROV**

Navbatchilar –

Abror **POYONOV**
Radik **TUMPAROV**

Sahifalovchilar –

Zokir **BOLTAYEV**
Ilhom **JUMANOV**
Akbar **BOLTAYEV**

Fotomuxbirlar –

Abu **KENJAYEV**
Ikrom **HASANOV**

TELEFONLAR:

71-231-33-88;

Faks: 71-231-40-05.

Obuna masalalari
bo'yicha:

71-231-38-74;
97-420-89-24

Web-site: www.postda.uz

E-mail: info@postda.uz

Tahririyat hisob raqami
h/r 23402000300100001010.
Bank kodi 00014.

O'zbekiston Respublikasi
Iqtisodiyot va moliya
vazirligi g'aznachiligi.

Shaxsiy h/v
470010860262877031101179001
STIR 200637499.

Tahririyatga kelgan qo'l-yozma va suratlar egasiga qaytarilmaydi.

Nashrimizdan ko'chirib bosilganda manba ko'rsatilishi shart.

Gazeta tahririyat kompyuter markazida terildi va sahifalandi.

«Kolorpak» MCHJ
bosmaxonasida chop etildi.
Korxona manzili: 100206
Yunusobod tumani,
Yangishahar ko'chasi 1^A-uy.

Gazeta O'zbekiston Respublikasi
Prezidenti Administratsiyasi
huzuridagi Axborot va ommaviy
kommunikatsiyalar agentligi
tomonidan 2020-yil 13-yanvarda
0120-raqam bilan ro'yxatga
olingan.

Buyurtma № 4264.

Bosilish – ofset usulida.
Bichimi – A3. Hajmi – 6 bosma
taboq. 45785 nusxada chop etildi.

Obuna raqamlari:

Yakka tartibda – 180.
Tashkilotlar uchun – 366.
Bosishga topshirish vaqti – 22.00.
Bosishga topshirildi – 21.00.
Sotuvda kelishilgan narxda.

MANZILIMIZ:

100070, Toshkent shahri,
Shota Rustaveli 1-berk
ko'chasi 9-uy.

www.postda.uz

t.me/postdarasmiy

www.facebook.com/postdauz

www.instagram.com/postda_uz